

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnistvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENEČ

Političen list za slovenski narod

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona štev. 188.

Inserati:

Enostop. petlivrst (72 mm):
za enkrat . . . . 13 h
za dvakrat . . . . 11 "
za trikrat . . . . 9 "
za več ko trikrat . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Svobodna cerkev.

Vsebinska zakonskega načrta o ločitvi cerkve od države na Francoskem, ki ga je francoska zbornica odkazala v posvetovanje posebni komisiji, je bistveno ta-le: Država ne bo od 1. januarja onega leta potem, ko stopi novi zakon v veljavo, nič več plačevala in vzdrževala cerkvenih služabnikov in zavodov. Tudi občinski izdatki za cerkve bodo odpadli. Izvrševanje vsakega bogoslužja je prosto, ako ga ne omejujejo posebni predpisi. Verske družbe se bodo morale ustanoviti na podlagi določil društvenega zakona iz l. 1901. Cerkevno premoženje, katere so doslej upravljale cerkvene občine, bodo za dobo enega leta upravljale novoustanovljene verske družbe. Če se osnuje v enem kraju več takih družb, bo smel posredovati prefekt. Pri razpustu družb in pri sporih med sosednimi občinami bo razsojalo redno sodišče. Duhovniki z 20 do 30 let službe bodo dobili dve tretjini plače kot pokojnino, ki pa ne bo smela biti višja, kakor 1200 frankov; duhovnikom ki niso v službi še 20 let, bodo odmerili pokojnino s 400 franki v razmerju službene dobe. Pokojnine se bodo lahko za 2 leti ustavile, če se bo duhovnik pregrešil proti cerkveno-policijskim predpisom. Poslopja in oprava, ki je bila še pred konkordatom namenjena za bogoslužje, ostane last občine, ki jih da tekom dveh let na razpolago novim verskim družbam. Druga poslopja pa ostanejo last občin in departementov, ki jih bodo dali v najem verskim družbam za 10letno dobo. V cerkvah ne bodo smeli prirejati drugačnih, kakor le verskih shodov. Javni cerkveni sprevedi ali procesije se bodo smeli prirediti le z dovoljenjem občinskega predstojnika. Prestopki se bodo kaznovali z globo 16 do 200 frankov ali z zaporom do dveh mesecev. Kaznovan bo, kdor bo kako osebo silil k udeležbi bogoslužja, ali pa komu s silo zabranil udeležbo. Duhovniki bodo kaznovani z zaporom do dveh let, ako bodo politično agitirali proti vladi. Tudi bo lahko vlada odvzela verskim družbam cerkve in duhovnikom pokojnine. Proti kongregacijam izdani zakoni ostanejo v veljavi, medtem

ko bodo odpravljena vsa konkordatna določila.

Tako umevajo framasoni svobodo. Pač bi ustavili državne prispevke za verske namene, zraven pa potlačili cerkev še bolj pod državno oblast, nego je bila zdaj. Na podlagi društvenega zakona se imajo osnovati nove družbe; to se pravi: škofije bodo društva, ki bodo imele v farah svoje podružnice; nadškofije bodo društvene zveze škofij, med seboj bodo tudi lahko zvezane končno vse nadškofije.

Ko bi bila zagotovljena popolna društvena svoboda, bi bilo mogoče na tem pravnem temelju osnovati cerkveno organizacijo. V poganski rimski državi je živela cerkev v obliki pogrebnih društev. Toda tam so iznašli podli sovražniki laži, ki so ž njimi cerkev slikali kot državi nevarne in na ti podlagi vprizorili dvestoletno preganjanje; in ravno to se obeta na Francoskem. Svoboda društvenega združevanja je pod framasonskim despotstvom enaka ničli. To vidimo v boju proti kongregacijam, ki se je ves vršil iz nedokazane trditve, da so kongregacije republiki sovražne. To se bo za vsako župnijo, škofijo itd. lahko zgodilo kadarkoli. Iz resnic, ki jih ima vsak katekizem, iz sv. pisma se dače zvičajno izviti očitjanja, da je cerkev republiki nevarna. Preganjanje bo torej na dnevnem redu. Vsako trenotje bo nastopal državni terorizem najprej z denarnimi kaznimi, potem z razpustom. Turške razmere so bile ob najhujših časih boljše od teh.

Katoličani niso pripravljeni na te boje. Niti sedaj niso edini. Dve veliki struji se šele razgibavata.

Ena računa z dejstvi in sprejema načelo ločitve, samo popolne svobode hoče. To zastopa duhovnik Gayrand. Trdi namreč, da je konkordat dozdej v rokah proticerkvenih vlad silno tlačil cerkev, in da dejansko cerkev ne potrebuje državne pomoči za svoje delovanje. Sklicuje se na Ameriko, kjer cerkev popolnoma samostojno in svobodno izvršuje svojo vzvišeno nalogo. Da, ko bi se dala doseči na Francoskem taka svoboda, kakor je v Zedinjenih državah, naj bi francoski katoličani iz srca pozdravili ločitev. A tam ne dobiva cerkev sicer nobenih podpor, pa tudi ne stoji pod

tiranskim policijskim nadzorstvom. Vsakemu je svobodno izvrševati svojo religijo; v tem država vse brani; ne priznava pa nobene verske družbe. Zato tam ni organizovana cerkev na podlagi društvenega zakona, marveč popolnoma na temelju individualne svobode. Cerkev potemtakem tudi nima značaja juridiške osebnosti. V javnih knjigah je vpisan za lastnika cerkvenih poslopij in zemljišč — škof, za samostane pa predstojniki. Preskrbljeno je s pogodbi, da se ne morejo zgoditi kake krivice v tem oziru, a vse na temelju zasebnega prava. Samostanov ne priznava država, pač pa pusti pravico, da se naseli več oseb v eni hiši in tam živi, kakor jim drago, da le ne prestopi nihče kazenskega zakonika. To je svoboda. Francoski načrt je diametralno nasproten tem razmeram. Po francoskem brutalnem načrtu bo vsaka maša, vsaka izpoved, vsaka pridiga odvisna od policijske volje.

Zato se druga struja, ki jo vodi laik de Mun, odločno upira ločitvi in zahteva, da se sklene nov konkordat. De Mun stoji na stališču, da je vladna stranka, ki hoče izvesti ločitev, popolnoma jakobinska in nasprotna vsaki svobodi. Prav ima. Toda za to, da se prepriča ločitev, in da se sklene nov konkordat, je treba večine v zbornici. Te pa nimajo katoličani. De Mun in njegovi pristaši upajo pač, da se bo sklepanje o ločitvi cerkve in države po tibi želji sedanjega ministrskega predsednika samega zavleklo do leta 1906, ko pridejo nove volitve. Pri teh bo veljalo geslo: Kdo je za ločitev, kdo proti nji? De Mun upa, da zmaga nasprotniki sedanjega jakobinstva.

Ko bi katoličani vsaj sedaj v zadnji uri poslušali glas rajnega Leona in brezpogojno, pošteno in odkrito vsprejeli republikansko načelo, bi to tudi šlo. Če v tem ne bodo edini, ne pojde. In potem bo edina prava katoliška stranka Gayraudova, ki vsprejema načelo ločitve, zahteva pa pri njegovi izvršitvi svobode.

Tedenski pregled.

Ptujski župan Ornič je tožil radi nekega članka v „Slov. Narodu“ dr. Tavčarja, kot odgovornega urednika. Zadeva spada pred ljubljanske porotnike. Nemški nacionalc Ornič je dosegel, naj bi dr. Tavčarja sodili nemško-nacionalni mariborski porotniki. Tavčar je ugovarjal v državni zbornici. Tudi „Slo-

venec“ se je pridružil temu ugovoru in se nadeja da bodo naši poslanci glasovali v državnem zboru zoper izročitev sodišču. Izjava „Slovenčev“, da v tej zadevi pozabi vse, kar mu je dr. Tavčar žalega storil, je naredila zlasti pri obmejnih Slovincih ugoden vtis. Kaj bi bil dr. Tavčar ukrenil, če bi se kaj enakega pripetilo kakemu „Slovenčevemu“ uredniku? — Stavka v Litiji se je kaj žalostno končala. Socialna demokracija je pokazala zopet svojo samopridno skrb za delavce. Cobal iz Zagorja jih je dražil in obljubljal pomoč, ki jo pa ni imel kje vzeti. Da le pridobe delavstvo za soc. demokratsko „unio“, kjer plačuje visoke prispevke, ki se od njih redé po večjem židovski demokratski voditelji — pa je dobro. — V ponedeljek je cesar sprejel načelnika združene ogrske opozicije, Fr. Košuta, ki je baje nanj napravil najboljši vtis. — Iz Soluna prihajajo glasovi, da se Turčija pripravlja za vojso. Vsaki dan odhajajo vlaki z vojaštvom v Monastir, Ohrid in Prelep. V Monastir so pripeljali 24.000 Mavserjevih pušk in polsesti milijon patron. Tudi vstasi se gibljejo. — Državni zbor je ta teden nadaljeval proračunsko razpravo. Govoril je tudi predsednik baron Gautsch. Odboravanje njegovega govora kaže, da živa čimdalje večje zaupanje — Ministerstvo je pristelo Kranjsko deželam, ki dobé vsled škode po suši državno podporo vključ vsem birokratskim in liberalnim spletkam. Dr. Žitnik je s svojim govorom dosegel lep uspeh! — Italijnsko vojno ministrstvo je premestilo 15 bataljonov lovcev na avstrijsko mejo. — V vojnem odseku državnega zbora sta govorila poslanca Ploj in Pogačnik za pomiloščenje izseljencev, ki niso zadostili vojaški dolžnosti. — Vipavsko železnico nameravajo podaljšati. Zadevo pospešuje zlasti vojaška oblast. — V Avstraliji je strašna vročina, kakršne že ni bilo 46 let. — Veliki sneženi zameti so bili od nedelje naprej na Solnograškem. — Še ta mesec pridejo v promet novi 10kronski bankovci. — Na vseh avstrijskih vseučiliščih je sedaj čez 20.000 dijakov. — 8. t. mes. so zažgali zadnjo mino v bohinjskem predoru. Podjetnik Ceconi je delavce obdaroval in jim preskrbel še posebne kolajne v spomin. Za ponesrečene se bo opraviła vsako leto ena sveta maša. — Na Francoskem je praznih 10 škofij, ker je Komb predlagal take kandidate, da jih nuncij ni mogel priporočiti. — Na Reki je kupil neki uradnik uro, ki ga je zanimala vsled starosti. V njej je našel več dragocenih kamenov v vrednosti 110.000 kron. Kapitan Geraudich je bil zapustil to uro svojemu sorodniku istega imena v Ljubljani. Rodbina je izmrla; zaklada se lasti avstr. erar. — Umrli je v Ljubljani bivši kancelar, častni kanonik g. M. Pogačar. — Na Dunaju je prestopilo k protestantstvu 163 nemških dijakov. — Pedagoško-katehetskega tečaja na Dunaju se udeležuje tudi pet Slovencev. — Spečega očeta je umoril v St. Lovrencu v Slov. Goricah 18 letni Janez Arnus. — Pri Trstu je sin razsek al očeta in dal očetovo meso žrti psom. To strašno dejanje je storil, ker se je hotel oče zopet oženiti. — Stavka v Nabrezini je splošna. — V Kranju je umrla gospa Marija Jorda n, mati c. kr. višjega davčnega nadzornika. — Prodaj je svoje posestvo na Bledu g. Petran, ki bo ob novem kolodvoru zgradil nov hotel.

Vojška. Poroča se od več strani, da bo Kuro-patkin res odpoklican z bojišča. — Člani hulske komisije so edini v tem, da je Roždestvenski pravilno ravnal, ko je dal streljati na sovražne torpedovke. — Šeslet je 15. t. mes. došel v Port Said; na Ruskem bo sprejet brez slovesnosti. — Japonci so zopet zaplenili pri Jesso dva parnika, ki sta vozila živila in municijo v Vladivostok. — Na mandžurijskem bojišču, kjer so bili zadnje dni med posameznimi oddelki manjši spopadi, so se Japonci na mnogih krajih umaknili proti jugu. — Rusija je kupila 6 ali 7 argentinskih vojnih ladij, ki se bodo

LISTEK.

Zaspanec.

Spisal V. K.

„Sreča te išče, um ti je dan, našel jo boš, če nisi zaspan!“ Tako pojo Vodnikov gospod Balant iz Šiške o Kranjcu in menda o Slovencu sploh. Prvemu stavku moram mnogokaj oporekati. Sorodnikov, prijateljev in znancev imam več nego je na nebu zvezd ob najlepšem vremenu, v najbolj vedrih nočeh, in vendar ni med njimi nikogar, ki bi ga bila kdaj sreča „iskala“ in se mu torej kar tako sama usiljevala. Pač imam strica, ki je pri zabavni tomboli nekoč neke dobil za prvi činkvin lepo pisano majoliko; toda od nje ni užil nobeden izmed njegovih otrok in drugih pravnih dedičev nikoli nikakšne koristi, ker je namreč presrečni mož razbil svoj dobiček že kar na stopnicah. Pač imam tudi teto, ki je skoraj omedlela od prehude sreče in nam s pojemajočim glasom oznanila veselo novico, da je za-

dela ambo v loteriji tam v Mahrovi hiši. Tekel sem z modrim listkom tja brez klobuka; ali ondi so me razočarali takoj z žalostno izjavo, da je blagovolila teta napačno brati, ker je zamenjala vzdignjeno številko 4 s svojo precej slično, toda vendar precej visoko stavljeno številko 7 in se je torej zmotila za tri cele debele pike. Ta je torej precej bosa, da bi se potegovala sreča za Kranjca, vsaj dandanes.

Z drugim stavkom sem popolnoma zadovoljen, že zato, ker sem sam Kranjec, in ker vsakdo rad sliši, da ni baš prismoda.

S tretjo trditvijo pa se ujema moje preverjanje le deloma. Ne maram tukaj posebej poudarjati in razlagati besed prerokovih, ki veli, da bodo pravični obdarovani spavajoči, temveč iz skromnega življenja gosoda pisarja in stenografa Franceta Temnega hočem dokazati po resničnih podatkih, da Vodnik nima do cela prav, ampak da najde sreča včasih tudi zaspanca.

Temanov Franceljček je bil že po svojem rojstvu izreden Slovenec. Rodil se je

namreč 29. februarja in je torej obhajal to svečanost vsako četrto leto. Vsako drugo dete zajoka na glas, ko pride v to dolino solzá in gorjá; no, Francek se tudi ni baš smejal; držal se je modro in spal venomer, da so ga komaj mogli hraniti z mlekom domače krave Šavre.

Nekateri sosedje trdijo, da je bila imenovana krava, oziroma njeno mleko velepomembno za Francetov značaj. Šavra se je namreč odlikovala ves čas svojega preževovanja s krotkim, mirnim vedenjem in s flegmatično zaspanostjo. Nikdar ni vzdignila svojega repa kravjega, razen v skrajni potrebi zaradi kakšnega presitnega brenceljna, toda tudi v takem slučaju ni nikdar po nemarnem zbežljala, ampak se mirno pasla dalje v sijajen zgled drugim razposajenim kranjskim kravam in telicam. Drugim sovaščanom pa te besede niso po volji in jih pobijajo, češ, da bi morali biti potem tudi vsi drugi Temanovi bratje podobni Francetu, saj so tudi oni pili Šavrino mleko in se vendar niso našli nobene goveje modrosti

in ponižnosti, ampak so neumni in divji kakor volkovi in se včasih zgolj za zabavo dregajo med sabo s pipci in vilami med rebra.

Naj bo že, kakor hoče — resnica je, da se je najmlajši Teman vrgel po miroljubni domači kravi. Dočim so drugi vaški paglavci skakali kakor obsedeni po vasi in po pašnikih, se veselo lovili in bridko pretepali, kričali na vse grlo in pridno trgali kratke hlače, dočim so torej Francetovi vrstniki tako srečno uživali zlata leta prve mladosti, je čepel naš modrijan na peči in je spal. Le malokdaj je zašel med tovariše, ker se mu je zdelo njih življenje preburno in ker so ga vselej nabiti za vsak nič.

Pozneje so ga dali oče k neomoženi teti Meti in tam se je France kmalu vglobil v vse skrivnosti pastirske umetnosti. Na paši je sicer večkrat zadremal in tetine krave so mu ušle zdaj v koruzo, zdaj v zelje; toda France je znal stvar vedno zasukniti tako, kakor bi bile ušle krave drugih pastirjev v škodo. In tako so bili drugi

pridružile brodovju Roždestvenskega. — 1000 ranjenih ruskih častnikov se pride zdraviti v razna letovišča na Tirolskem. — Tretje rusko brodovje, ki je odplulo iz Litave v sredo popoldne, je predelal veliki knez Aleksej.

Rusija. Vsled nemirov na Rusko-Poljskem je dosedaj zaprtih nad 2000 oseb, ubitih 300, ranjenih 800. — V Varšavi se je stavka deloma ponovila. Obesili so 13. t. mes. 40 vstašev. — V Lodzu so tovarnarji dovolili delavcem nekaj ugodnosti pod pogojem, da se vrnejo takoj na delo. V Peterburgu so znova pomnožene straže.

Državni zbor.

Dunaj, 17. febr.

Vlada brez denarja.

Poročal sem že, da je imela vlada leta 1897. v raznih avojih blagajnah 524,3 milijonov kron, a leta 1900. samo še 426,9 milijonov. Koncem leta 1903 je imela vlada v osrednji državni blagajni 324 milijonov. Od tega pa je treba odšteti 92,8 milijonov, ki se določeni za železnice, dalje 80,7 milijonov v menjicah, 20,4 milijone kovanega denarja, ki se le polagoma izdaja, in 73,9 milijonov le zaračunjenih prebitkov. Razpoložna glavnica je znašala torej le 56 milijonov. Za najnujnejše izdatke potrebuje vlada, kakor naglašava v načrtu zakona, vsaj 51,731.850 kron. Kakor znano, je že proračunski odsek prejšnji vladi odrekel kredit. Danes pa je zbornica novi vladi skoraj so glasno dovolila, da sme izdati obligacije v smislu zakona z dne 2. avgusta 1892 v gori označenem znesku, ako bi ne zadoščale zaloge v blagajnah. Proti so glasovali le socialni demokratje, češki radikalci in Vse-nemci. Mladocihi so sicer izjavili, da bodo proti glasovali, a se sploh niso udeležili glasovanja.

Grof Vetter odstopil.

V današnji razpravi so govorili češki poslanec dr. Fořt, ki je izjavil, da Čehi niti atoma ne dovolijo vladi, dokler ne dobé svojih narodnih pravic; dalje antisemit Wohlmeier in finančni minister dr. Kosel, ki je pojasnjeval gori navedene številke in priporočal vladno predlogo.

Nato dobi besedo zopet grof Sternberg. Bil je jako dobre volje in vse je drlo v njegovo obližje, dobro vedoč, da bo de nekaj zabave. Grof Sternberg je videl mnogo sveta, tudi mnogo čital, a vse svoje izkušnje in vednosti spravi v tako obliko in zvezo, da morajo vzbujati smeh. Kogar pa zadene s svojimi pšicami in dovtipi, ki morda niso vedno dobro premišljeni, tega zapeče. Danes je opisaval absolutizem kot bestijo, katero treba zaklati, kakor „debelega prašiča“. Marsikatera dobra misel je splavala na površje iz globokega toka Sternbergovega govora. Toda tako je mogel morda govoriti kot kandidat za kraljevo-graški okraj, kjer so ga pobijale vse češke stranke kot „divjaka“. V zbornici pa so mnoge njegove prispodobne in primere le predebele, četudi so zapisniki iz zadnjih let polni nelepkih stvari. Ker je grof Sternberg vpletal v svoj govor tudi vladarsko hišo, ga je predsednik grof Vetter dvakrat posvaril in opomnil, naj govori o predmetu, ki je na dnevnem redu. Grof Sternberg pa se ni zmenil za opomine, marveč je še glasneje nadaljeval svoj govor.

Predsednik mu nato odvzame besedo. Grof Sternberg pa ves razjaren zahteva, naj zbornica odloči, ali sme ali ne sme govoriti. V zbornici pa je komaj 100 poslancev, in res jih večina glasuje za to, da sme grof Sternberg dalje govoriti. Sedaj je grof Stern-

berg šele mastne drobil na vse strani. Mnogi poslanci so „kreature“, „mameluki“ i. t. d. Nekateri levičarji so mu pritrdjevali, drugi so se smejali, a češki poslanci so se hudovali, ker je smešil njihovo politiko.

Dogodek je smešen in resen ob enem. Poslanci, ki so Sternbergu pripomogli do govora, gotovo niso slutili, da nehoti povzroče krizo v predsedstvu.

Takoj za Sternbergom se oglasi min. predsednik baron Gautsch, ki odločno zavrne predgovornikove nauke, naj vlada zabrani sramotenje članov vladarske hiše po raznih listih. Grof Sternberg je namreč navajal afero grofice Montignoso. Nato pa izjavi prvi podpredsednik Kaiser, da je grof Vetter odložil predsedstvo, ker zbornica ni odobrila njegovega ukrepa glede Sternberga. Ta izjava je v zbornici vzbudila veliko iznenadenje. — Grof Vetter se je bil namreč zadnja leta že večkrat urezal, a zbornica se ni ozirala na take zmote glede poslovnika, ker je grof Vetter inace dobra duša, kot predsednik uljuden in morda še preveč postrežljiv na razne strani.

V sedanjih razmerah je težko dobiti primerne kandidata za predsedniško mesto. Imenuje se dr. Ebenhoch, ki ga je bil pred letom že dr. Körber odbral za predsednika. Toda razne nemške stranke z dr. Ebenhochem niso zadovoljne, četudi bi bil jako sposoben predsednik. Skoraj gotovo bodo izkušali pregovoriti grofa Vettera, da obdrži predsedstvo, ako zbornica sklene, da ne odobri njegovega odstopa. Tudi za vlado ta dogodek ni prijeten, ker utegne vendarle vznemiriti duhove in motiti komaj pričeto delo v zbornici.

Jugoslovani in vlada.

Zadnji današnji govornik je bil dalmatinski poslanec dr. Zaffron, ki je v imenu „Slovanske zveze“ prečital naslednjo izjavo:

Začetkom sedanjega zasedanja smo sklenili, da počakamo, kaj stori nova vlada, in potem določimo svoje nadaljno postopanje. Slišali smo iz ust gosp. ministrskega predsednika, da se hoče vlada ozirati na želje in potrebe prebivalstva v južnih pokrajinah, osobito Dalmacije. To obljubo vzamemo na znanje, četudi so nas dolgotrajne trpke izkušnje poučile, da so nas lepe besede avstrijskih državnikov doslej vedno še varale. Vendar pa sodimo, da ni proti našemu sklepu in stališču nasproti vladi, ako glasujemo za ona sredstva, ki so potrebna, da more vlada izvršiti svoje obljube glede južnih dežel, ki jih tukaj zastopamo. Upajmo, da se ne bomo zopet prevarali, in da bomo s svojim glasovanjem služili koristim hrvatskega in slovenskega prebivalstva, kakor so nas vodile edino le koristi hrvatskega in slovenskega naroda, ko smo stali v odločnem boju proti prejšnji vladi. Pričakujemo torej, da bo nova vlada svoje obljube tudi v istini izvršila.

Zbornica je nato odobrila označeni načrt zakona gledé refundacije. Prihodnja seja v torek.

Interpelacije.

Poslanec Robič in tovariši so v sredo interpelirali vlado, zakaj je c. kr. dvorna in državna tiskarna na Dunaju že dvakrat poslala občini Sv. Križ pri Mariboru nemški zakonik, dasi je občina zahtevala slovenskega. To postopanje je protizakonito, zato naj minister za notranje posle prepreči tako postopanje državnega zavoda in njegove germanizacijske namene.

Poslanec Spinčić in tovariši so vložili interpelacijo na pravosodnega ministra zaradi grate vrednega postopanja c. kr. sodnika v Podgradu in zaradi pristranosti občinske uprave na Čresu pri razdelitvi drž. podpor.

Moskovski generalni guverner Sergij umorjen.

Kakor strela je zadela včeraj zvečer ves olikani svet vest, da je bil včeraj veliki knez Sergij, ko se je peljal iz Kremļa v mesto Moskvo, z bombo umorjen. Prekucijska stranka hoče uničiti vso vladarsko rodbino Romanovo. Tudi ta atentat je le en člen v dolgi vrsti zločinov, ki so se že izvršili in ki jih nihilisti še pripravljajo. O rajnem velikem knezu je bilo splošno znano, da je na vso moč nasprotoval izpremembam. Če so povzročitelji z umorom velikega kneza Sergija dosegli, kar so nameravali, je malo verjetno. Zistem samoderštva se bo vsled tega napada najbrže okrepil in neusmiljeno bodo zasledovali vse one, o katerih slutijo, da se strinjajo z umorom velikega kneza.

Rajni veliki knez Sergij je pregovoril carja, da naj s silo zatre delavsko gibanje. Na njegov svet je car imenoval Trepova za generalnega guvernerja v Peterburgu. Sergij je bil učenec Pobjedonosceva in Starorus od nog do glave. Iz dna svoje duše je sovražil svobodomiselne ideje zapadne Evrope.

Rojen je bil veliki knez Sergij dne 29. aprila 1857. v Carskem selu. Bil je četrti sin carja Aleksandra II., katerega so ubili nihilisti v Peterburgu 13. marca 1881. z bombo. Vstopil je v vojaško službo. Za moskovskega generalnega guvernerja in vojaškega poveljnika je bil imenovan 1. 1891. Poročen je bil 15. junija 1884. s heško princezino Elizabeto (roj. 1. nov. 1881). Pred desetimi leti je bil izvoljen za predsednika „Grško-pravoslavne palestinske družbe.“

Peterburg, 17. febr. (ob 5. uri 50 m.) Veliki knez Sergij se je peljal danes ob 3. popoldne z Nikolajevskega trga na Senatorski trg. Dva izvoščja sta se peljala za njegovim vozom. Ko se je peljal mimo justične palače, so kočije velikega kneza prehiteli sani, na katerih sta sedela dva moža, eden v delavski obleki. Sani so se ustavile, kakor da bi hotela voznika pustiti kočijo velikega kneza naprej. V tem trenutku je bila vržena pod kočijo velikega kneza bomba. Pok je bil tako močan, da so popokale vse šipe na justični palači. Kočija velikega kneza je bila razdrobljena na drobne kose. Konji so se splašili in zbežali. Zbrala se je velika množica, ki je pobirala kosce kočije. Veliki knez Sergij je bil takoj mrtev. Glavo in nogi mu je odtrgalo od telesa, obleka je bila popolnoma raztrgana. Tudi kočijaž je bil smrtno nevarno ranjen in je umrl, ko so ga prenašali v bolnišnico. Pok se je slišal jako daleč. Napadalca, ki pa nista še znana, so prijeli Eden izmed njiju je rekel: „Meni je vse eno, izvršil sem svojo stvar“. Kremlj so zaprli. Na trgu, kjer se je izvršil zločin, je velika množica manifestirala proti dijakom in jih pretepala tako, da je moral posredovati neki sodnik iz justične palače, ki je dal zapreti več oseb, med njimi več dijakov. Med množico so delili proklamacije. Ko je velika kneginja Elizabeta izvedela da ji je bil umorjen soprog je takoj, ne da bi

se preoblekla, hitela na kraj zločina. Kosce razmesarjenega telesa so zbrali in jih prenesli v Nikolajevsko palačo.

Berolin, 17. febr. „Lokalanzeiger“ poroča iz Peterburga: „Tukajšnji vladni krogi so zaradi napada na vel. kneza Sergija zelo razburjeni. Opoldne je došlo iz Moskve poročilo, da je bil veliki knez umorjen z bombo in da je tudi njegova soproga smrtno nevarno ranjena. Napadalca, oba dijaka moskovske politehniko, so zaprli. Enemu napadalcu je kos bombe odtrgal levo roko. Pred malo dnevi je dobil veliki knez smrtno obsodbo prekucijske stranke. Svarili so ga, naj opusti svoje dnevne izprehode.“

Pariz, 17. febr. Iz Peterburga poročajo: „Veliki knez Sergij se je peljal v trojki z največjo hitrostjo iz Kremļa. Pred voz je skočil neki mlad mož in je vrgel pred konje bombo, ki se je takoj razpočila. Videti je bilo, da je hotel kočijaž potegniti konje na stran, a v tem trenutku je zletel v zrak. Konji, kočijaž in veliki knez so bili raztrgani v kosce. Prihitelo je mnogo policistov, ki so prijeli vse osebe, ki so bile v bližini. Govori se, da je bilo ranjenih več oseb. Nepopisno je razburjenje v Moskvi. Car je bil o napadu takoj telefonično obveščen. Brezdvojbeno so bili v zaroti proti velikemu knezu tudi osebe v Kremlju, ker je bilo strogo tajno, kdaj se odpelje Sergij na izprehod.“

London, 17. febr. Tu ni v zbornici in na borzi vest o napadu na velikega kneza Sergija nikogar presenetila. Splošno mnenje je, da bo ta dogodek močno vplival na carja, ki bo vsled tega prej ko mogoče končal vojsko.

Dunaj, 17. febr. „Neues Wiener Journal“ poroča iz Peterburga: Pri preiskavah v stanovanjih napadalcev so našli spis, po katerem so car, vsi veliki knezi, Trepov, Pobjedonoscev, in malone vsi guvernerji obsojeni na smrt, ki jih bodo po vrsti v najkrajšem času pomorili. Ruski vladni krogi so istinito prestrašeni. Resno se govori, da bo car z velikimi knezi odpotoval za dalje časa v inozemstvo in sicer na danski dvor.

Peterburg, 17. febr. Moskovske žene so carici odposlale adreso, v kateri jo prosijo, naj vpliva na carja, da reši Rusijo iz nesreče.

Rusko-japonska vojska.

Na fronti.

Peterburg, 16. febr. „Rus“ poroča: Kanonada je bila včeraj in predvečernim silna. Posebno na levem krilu. Japonci se očitno pripravljajo na napad.

London, 16. febr. Iz Daljnega poročajo, da se je Japoncem posrečilo, razrušiti mostove čez reke, ki teko mimo njihovih utrd. To ima ta uspeh, da je s tem onemogočeno rusko prodiranje proti jugu, ker ne bo mogoče prekoračiti vsled topečega se snega naraslih rek.

Peterburg, 17. februarja. Kurapatkin brzojavlja carju 16. t. m.: V noči 15. t. m. so naši prostovoljci napadli na levem krilu seli Vatišao in Tadipao. Pregnali so sovražnika in zažgali seli. Ob enem so pregnali drugi prostovoljci Japonce iz gozda na Hruševem griču in iz vasi Sionu. Dne 15. t. m. je bilo na celi črti slišati grmenje topov.

tepeni, on pa je šel nedotaknjen na peč spat spanje pravičnega. Na ta način, z izgovori si je bistril tudi um in teta ga je imela zmirom rajša in ga je vselej hvalila očetu, kako je priden in miren!

Stara Meta pa je kmalu umrla in volila Francetu malone ves imetek. Tega je bil stari Teman silno vesel. Že od nekaj bi bil dal rad študirat vsaj enega svojih sinov, pa ni imel denarja in vrhutega so bili njegovi sinovi taki kajoni, da bi bili gospodom profesorjem v večem strahu in nevarnosti. Tedaj je šel neko popoldne po Starem trgu in slišal, da je pred njim rekel gospod drugemu gospodu: „Le meni verjemi, naši uradniki ne delajo nič drugega po pisarnah, ampak samo dremlejo in spi!“

Teh krilatih besed se je domislil zdaj stari Teman po sestrinem testamentu

„Sapramiš“, si je dejal, „zdaj ga pa le dajmo študirat fanta! Kdo pa zna bolje dremati in kimati ves božji dan, kakor naš France! Fant je kakor rojen za gosposko službo, dobro se mu bo godilo in še meni bo kaj pomagal in bratom!“

France je bil takoj zadovoljen z očetovim sklepom, najbrže zaradi tega, ker so mu rekli, da bo mogel spati kolikor bo hotel, kadar bo velik gospod; če pa bi ostal na kmetih doma, bi moral trdo delati, zgodaj

vstajati in naposled še črn kruh jesti. Po osnovnih šolah je torej romal v ljubljansko gimnazijo.

Žalibog ni bilo doslej še nobenega tako previdnega profesorja, ki bi si kaj zaznamoval imenitnejše pojave in dogodke iz življenja učencev in ki bi nekoliko očrtal mlade značaje. Nekateri izmed teh mladičev postanejo svoj čas ugledni in slavni, kakor na primer naš Temanov France. Na razpolago so nam le pičli podatki iz njegovega gimnazijskega življenja. — Najlepši red je imel vselej v vedenju, drugače pa same take, da je prav še „zdelal“. — Sedel je navadno v zadnji klopi in zadremal ob vsaki količkaj ugodni priliki. Počitnice pa je vse prespaval doma pozimi za pečjo, poleti pa na senu. Tako je šlo do konca sedme šole, in vsi so ga bili veseli. In njegovi divji bratje so bolj na tiho ukali kadar so šli mimo njegove spalnice.

Zdaj pa se mu je jela siliti v mirne sanje črna pošast zrelostnega izpita. In pobrisal jo je na manjšo gimnazijo. Vedel je dobro, da se bo moral tam ravno toliko ali še več učiti kakor na velikem zavodu, vedel je pa tudi, da bo vsled lažje kontrole bolj prisiljen na redno delo. To leto je spal mnogo manj in je naredil zrelostno preizkušnjo.

Kdo bi kaj takega pričakoval od mleka krave Šavre?

Ko je prespal velike počitnice, jo je mahnil na Dunaj. Našel je nizek, ozek in teman kabinet, kjer pa se je dalo izvrstno spati. Zjutraj je bil pri predavanjih, po kosilu pa je šel takoj ležat in je smrčal v svojem mračnem brlogu do večera. Za večerjo si je skuhal mleka in takoj zopet legel počivat. Njegovi tovariši so pridno hodili po mestu, si ogledovali zbirke in znamenitosti in opazovali burno vrvenje svetovnega mesta. Temanov Eran — na gimnaziji se je pisal Franjo — pa je ležal doma na suhem in na gorkem in ni trgal niti obleke, niti obuval, in tudi kuril ni nič. Izvedel je pozneje, da je v vseučilišni knjižnici dobro zakurjeno in je hodil odslej večkrat tudi tja dremat, kadar ni bilo snega.

Tako je izhajal s tridesetimi goldinarji na mesec, in vendar je jela giniti dedščina po teti Meti. Od doma ni mogel pričakovati ničesar. Obesil je študije na klin in se je šel ponujat odvetnikom za pisarja. Obletal je pol notranjega mesta in že mu je ugašal up in grozno je bil zaspan, ko je čakal v drugem nadstropju v čakalnici advokata Dadelesa. Dr. Dadeles je iskal v novinah spretnega pisarja in stenografa. V čakalnici je bilo vse polno kandidatov za to imenitno

službo. Drug za drugim se je šel predstavljati, gospod Dadeles pa je odklonil vsakega. Skozi vrata je slišal utrujeni Fran Teman vselej, da hoče imeti tihega in mirnega „so-trudnika“, ki ni čisto nič nervozen, ker je on sam tako nervozen, da ne more poleg sebe trpeti količkaj razburljivega človeka.

Vsi prosilci so odšli, le Fran Teman je še ostal v kotu na svojem stolu in je spal. Naposled je prišel advokat skozi čakalnico, hoteč domov. Tedaj je zagledal Frana na stolu in ga glasno vprašal, kaj želi.

Fran Teman ga je debelo pogledal, ziniil pa ni nobene. Dr. Dadeles ga je vprašal nato, če nemara tudi on hoče prevzeti službico v njegovi pisarni.

Teman je samo pokimal in mirno zazelal.

„To je moj mož!“ si je mislil odvetnik in ga sprejel.

Teman ima sicer le petinštirideset goldinarjev na mesec, toda v Dadelesovi pisarni lahko mnogo spi, ker razen gotovih rokov ni popoldne skoraj nič dela in se stari odvetnik ne briga dosti več za svojo pisarno.

Tako se torej oče Teman lahko bahajo, da ima njih sin France precej visoko službo na Dunaju in da lahko več spi, kakor vsi vaščani doma in da je še plačan za to.

Ojamovo poročilo.

Ojama poročila 14. t. m.: Naše topništvo je bombardiralo Cjezumupaoca ter zažgalo vas. — Oddelek sovražne pehote je napadel Vajtnošan. Dva napada sta bila odbita. Nadalje je 500 mož sovražne konjice trikrat došlo v Santajcu, severno od Čitajce, medtem ko je drugi oddelek prodiral proti jugu na desnem Hunhovem bregu. Dne 14. t. m. je bivaliral sovražnik v okolici Henheavua, ko je postavil proti našim zasledujočim četam prednje straže. Rusi so se pričeli umikati v severni smeri in naše čete, ki so jih zasledovale v smeri Hejuhon, so jim prizadiale nekaj izgub. Sovražna artiljerija, ki je zavzela postojanko pri Vanheapenu, je krila umikanje 10 švadronov močne konjice in artiljerije.

Pohod ruske konjenice.

Tokio, 16. februarja. Od desetih eskadronov ruske kavalerije je včeraj prodrl 500 mož Santajce; drug oddelek je jezdil na desnem Hunhovem bregu do Cenšjavcu. Ta kraj pa so napadli Japonci ter so prisilili oddelek, da se je umaknil. Nato so Japonci napadli glavno četo, nakar je zbežalo vseh deset eskadronov. Rusi so imeli težke izgube.

London, 17. febr. Od Okuove armade poroča Reuterjev urad 15. t. m.: Ruski konjeniški oddelki so zopet pričeli delovati proti japonskemu levemu krilu. Posameznosti o moči sovražnikov še niso dogane. Ker se je ponesrečila zadnja akcija, se tudi teh poizkusov ni bati.

Japonska konjica na pohodu — uničena.

Peterburg, 16. februarja. Dopisnik „Rusi“ poroča, da je bil oni japonski oddelek, ki je pred nekoliko dnevi razdrl rusko železnico, zasledovan od ruske konjice, kiga je včeraj dohitela in s sabljami uničila.

Po informaciji istega dopisnika operuje sedaj v Mongoliji 3000 Japoncev, razdeljenih v nekoliko čet, od katerih ena je napadla železniški most.

General Gripenberg.

Peterburg, 17. februarja. Gripenberga ki je došel sem, bo sprejel car v avdijenci. Neka verzija, ki sicer ni posebno verjetna, trdi, da bo Gripenberg carju poročal, potem se pa takoj zopet vrnil na bojišče.

Morilca francoskega in nemškega vojaškega atašeja.

Kolin, 17. febr. „Köln. Ztg.“ poroča iz Čifua 11. t. m.: Danes sta bila prijeta dva Kitajca, ki sta priznala, da sta vrgla s krova francoskega in nemškega vojaškega atašeja v Port Arturju.

London, 16. febr. Iz ruskega glavnega stana poročajo od včeraj: Včeraj in danes so Japonci obstreljevali Putilov grič z 8 colnimi topovi ter rabili kroglice, težke 250 funtov. Iz tega sledi, da so v japonskih črtah že postavljeni obležni topovi izpred Port Arturja. Ruski centrom je prišel s tem v neugoden položaj.

Jeseniške novice.

j Delavci ne marajo sokolstva. Občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda preteklo nedeljo se je izvršil v miru in zastopnosti. Seveda liberalcev ni bilo zraven. Prišli so sicer v polnem številu — 14 jih je bilo — a pred velikim številom mirnih delavcev jih je bilo strah in odkurili so jo še pred otvoritvijo zborovanja. Podpredsednik P. Rozman otvori zborovanje in navede vzroke, zakaj je bil zadnji občni zbor v Ferjanovi gostilni neveljaven. Tajnik V. Zabret poroča o delovanju podružnice v letu 1904. Med drugim izreče obžalovanje, da so liberalni mladiči hoteli zanesti prepričanje tudi v to podružnico, ki je iz narodnega in vzgojnega stališča ravno tukaj krvavo potrebna. Z grdo lažjo, da je dosežani odbor delal le za delavce na Savi, za Jeseničane se pa nič ni zmenil, so ti ljudje hoteli narediti razdor tudi med Jeseničani in Savčani. Namen te laži je jasen: uničiti vse, kar je delavcem v blagor in korist. Dr. Kogoj in še nekateri drugi Jeseničani so priča, da se je odbor med seboj pa tudi z osrednjim odborom v Ljubljani posvetoval, kako priti do vrteca tudi na Jesenicah, ker bi otroci z Jesenic na Savo res imeli predaleč. Osrednji odbor je večkrat odgovoril, da preskrbi vse potrebno, samo stanovanje naj se dobi. — Vzdrnite se torej, narodnjaki v občinskem odboru, in preskrbite stanovanje, pa boste vrtec takoj imeli! — Z zadovoljstvom pa moramo konstatirati, da se pravi in resni Jeseničani domačini v ta prepričanje vmešavali niso, pač pa resno delajo na to, da čimprej dobé tudi otroški vrtec, česar se moramo vsi veseliti in jih moramo pri tem z veseljem vsi podpirati. Kričaji pa, ki samo z jezikom in s psovanjem rešujejo domovino in delajo razdor, naj ustanove svojo podružnico, resne ljudi naj pa pri miru puste. Da ste pa delavci in

vsi današnji zborovalci bolj pametni, nego liberalni mladiči, pokažite s tem, da izvolite odbor v našo podružnico, na katerem bodo zastopani Savčani in Jeseničani! — Poročilu tajnika sledi poročilo blagajnika J. Zabuška, ki izkaže, da je bilo v letu 1904. rednih članov 126, med njimi velika večina delavcev, dohodkov 2452 kron izdatkov pa 2253 K. Na to se izvolita za pregledovalca računov gg. Čop in Smrekar. V odbor za l. 1905. so bili soglasno z 49 glasovi izvoljeni sledeči gg: Matevž Rabič, (predsednik); Karl Višnjari, (njega namestnik); I. Prijatelj, (tajnik); I. Zabuška, (blagajnik). Odborniki: G. Gela, V. Zabret, Fr. Pogodnik, P. Rozman, V. Lavtižar in M. Noč. Liberalni sokoličiči niso dobili prav nobenega glasu, četudi je bilo precej Jeseničanov navzočih. Pametni in resni ljudje za take kričave in hripave mladiče ne marajo.

j Plesno veselico priredi jeseniško gasilno društvo v nedeljo, 19 t. m. zvečer v županovi gostilni, kar z zadovoljstvom konstatiramo, zakaj nikdar se ne bomo sprijaznili s sličnimi prireditvami ob sobotah zvečer.

j Zabaven večer z igro „Za leto višje“, petjem in tamburanjem priredi „Katol. del. društvo na Savi“ v nedeljo, 19. t. m. Začetek ob pol 8 zvečer. Vstopnina 80 v. in 30 v. Kdor se hoče smejati naj pride.

j Šolsko oblastvo ima še vedno zavezane oči proti učitelju Fabincu. Ako šolska oblast ne bo dobila boljših oči in temu predznamenju učitelju sokoliču malo bolj stopila na prste, bomo začeli objavljati posameznosti, ki učitelstvu ugleda ne bodo zviševale.

j Tvrdba Humer, Fabinc & Guštin je otvorila prodajalno zab. Slavno občinstvo opozarjamo, da se tu vsak petek sveže žabe dobe po zelo nizki ceni.

j V predoru na Hrušici potrebujejo vedno manj delavcev, ker se ne koplje naprej. Dan za dnevom jih po nekaj odpustajo.

j Liberalna podružnica sv. Cirila in Metoda na Jesenicah. — to je najnovejši sad politike Fabinc-Hummerjeve in Rajmund-Ratecanove. Osnovala se je v nedeljo 12. t. m. Predsednik je: mizar Ivan Legat, podpredsednik gostilničar Jak. Mesar, tajnik, učitelj Fabinc, blagajnik, Lovro Hummer, v odboru je še čevljar Artelj z Jesenic in Štefan Podpac z Javornika.

j Jako svobodomiselnost napada „Narod“ jeseniške duhovnike, ko govori o nesreči na Možaklju, kjer je dr. Tavčarjev sin ustrelil fanta namesto divje koze. Pravi, da so se jeseniški duhovniki povodom te nesreče vedli neznansko podlo in infamno. Seveda faktov ne povedati nobenih. Ko bi dokazal svojo trditve, bi ne bil več svobodomiseln. Ej, liberalci, Vaša svobodomiselnost je pa res občudovanja vredna. Ali je dr. Tavčarja zopet kdo „nabarbal“?

j Močno in precej trdo streljanje na Mirci je ta teden naznanjalo, da se je v kamnolomu zopet začelo delo v večjem obsegu. Pravijo, da bodo ta kamen prevažali tudi na koroško stran, ko bo predor enkrat prevrtan, ker tam tacega kamena nimajo.

j Pomanjkanje vode v tovarni je za delavce postalo že zelo občutno. Posamezni oddelki so z rednim delom morali že prenehati. — Vse pa tako kaže, da to pomanjkanje sedaj zadnjikrat dela ovire in delavcem jemlje zaslužek. Baje bo prihodnje leto tovarna imela že toliko elektrike iz Radovne, da bo vodo lahko pogrešala.

j Nova državna cesta, ki drži od tovarniške pisarne proti kolodvoru, je preveč strma in jo bo treba znižati. Kako je to, da tega niso takoj v začetku vedeli?

j Cesta, ki bo peljala z novega kolodvora proti Jesenicam, bo imela od Ratečanove pa do Čebuljeve hiše sicer majhen a za velik promet vendar neroden ovinek. Ali ne bi bilo sedaj še mogoče temu se izogniti? Naj županstvo in cestni odsek malo premisli!

j Influenca in druge enake bolezni sta tudi na Jesenicah in na Savi letošnje leto bolj nadležna gosta nego prejšnja leta.

j Tovarniška seveda nemška požarna bramba je priredila pretečeno soboto, dne 11. t. m. v prostorih tukajšnje tovarniške restavracije svoj običajni predpustni plesni venček. Povabljenih je bilo tudi mnogo jeseniških Slovencev, med temi tudi jeseniška požarna bramba. Ker so požarne brambe po svojih pravilih „mednarodne“, udeležili so se tudi skoraj vsi povabljeni Slovenci te zabave in ravno radi tega, se je ta večer v tem ala vitez Wolff imenovanem „deutsches Local“ večinoma slovensko govorilo. Slovenski udeležniki te veselice pravijo da so se Nemci, le v malem številu navzoči, nepristransko držali, in tudi ne izzivali.

Pogreb. V nedeljo, dne 12. t. m. izročili smo materi zemlji truplo umrlega tovarniškega požarnega brambovca Alojzija Kampiča. Bolchal je že skoraj celo leto — Pogreba udeležila se je tovarniška godba, jeseniška in tovarniška požarna bramba. — Prvi z družbeno zastavo zapovedoval je njen načelnik g. Fr. Krivo, drugi pa tovarniški uradnik g. St. Lazar. — Tudi mnogo prijateljev umrlega, posebno sodeželanov Korošcev smo videli na tem pogrebu. N. v. m. p!

„Stahl u. Eisen“ nemško pevsko društvo priredi v soboto, dne 19. t. mes. v tukajšnji tovarniški restavraciji svojo predpustno „Liedertafel“. Iz Ljubljane je dospel sobni slikar, da jim menda stene v restavracijskih prostorih pobarva s pravimi pruskimi barvami. — Vabila so baje že odpisana, seveda samo pravim „ultra germanom“. Heil Zarboch, Wolff, Bernhard, L. Adislaus Pospischil, Stirling, Ruther sen. & iun. e tutti quanti

Vojaška godba c. in kr. pešpolka Leopold II. kralj Belgijcev, št. 27 v Ljubljani je odpovedala tukajšnjemu nemškemu pevskemu društvu svojo udeležbo pri predpustni „Liedertafel“, ker se menda boji gotovih vsenemških demonstracij. Prav tako!

Zopet farbarija. Sokoli se grozno hvalijo v „Narodu“ od 16. t. mes. Najlepše pa je, da si upajo o svoji veselici 12 t. m. pisati: „Vršila se je (namreč veselica) v najdostojnejši obliki ter dosegla v gmotnem, kakor moralnem oziru najlepši uspeh.“ Druge jutro še po deveti uri so se zibali in gugali drug drugega podpirajoč po Jesenicah, nekateri celo našemljeni in so s svojimi krasnimi glasovi svetu oznanjali, da sokol ne spada med tice pevke.

Potres je bil isto jutro okoli 8. ure. Nekdo (ime zamolčimo) vračajoč se s sokolske maskarade je telebil ob tla s tako silo, da so šipe zašklepetale. Pa je bilo dobro, da si je malo krvi pušal, rešil se je s krvjo tudi zlobnega alkohola in je prej prišel k spoznanju, da je imela sokolska veselica res lep, moralen uspeh.

Kislo grozde. „Naskok“ na podružnico sv. Cirila in Metoda so nameravali svobodomiseln Sokoli. Prišlo jih je 14, vsi kar je udov, vmes nekaj neudov, a videč, da je „klerikalcev“ ogromna množica, pobrali so jo potepno, predno se je otvoril občni zbor. Sedaj pa pravijo, da so šli zato proč, ker se občni zbor ni točno ob 4. začel, kakor je bil naznanjen. — Seveda, seveda.

Novice iz Kranja.

Novice iz Kranja si je zopet privoščil zadnji „Gorenjec“ in napisal o njih vsega 2 strani. Gotovo je v silni zadregi za gradivo, ker jih v znani svoji gostobesednosti tako na dolge in široko mrcvari. Pa pustimo in privoščimo mu to veselje! Novičarja iz Kranja išče na vse kriplje; sedaj ima na sumu že drugo osebo. V toliko je res zadel pravo, da novičar ni eden, ampak več jih je, med njimi pa so celo taki, da se Cirilu o njih niti ne sanja.

Dve številki „Gorenjca“ sta bili še precej mirni, ker je bil Ciril „na Dunaju“. Tako je vsaj pravil Johan in smo tudi mi poročali. V zadnji številki pa se zopet nozna osebna olika šef redakterja.

Olikani „Gorenjec“ se spozna iz sledečih cvetk: Brumne tercijalke, ogenj in žveplo iz nebes, ligurijansko zavito poročilo, verni backi, pridige pobujšljive vsebine, vohuni, katoliška laž, bedaste notice, glupci, patentirani hinavci, intriganti itd. itd. To še ni vse niti iz ene številke.

Važen odlok. Deželni šolski svet je odločil, da šolarji ne smejo raznašati političnih časnikov. Ta prav umestni in za naše razmere prav potrební odlok pozdravljamo z veseljem, ker je Pirc rabil šolskega učenca M. iz 3. razr. za raznašanje svojega „lepega“ lista. Pričakujemo, da bo priobčil „Gorenjec“ tudi ta odlok s primernim komentarjem.

Plesna veselica gasilnega društva je bila precej slabše obiskana kakor druga leta. Kranjci, ki imajo svojo godbo, pač ne marajo tistih, ki najemajo tujo.

Dve privatistini — hčerki g. knjigotučca K. Florianca — prvi v Kranju, sta bili vpisani v prvi tečaj na naši gimnaziji in sta prestali izkušnjo z dobrim uspehom, ena celo z odliko.

Članek „inkvizicija v Kranju“ je silno spekel Cirila. Ker bodo stvar kompetentne oblasti uredile brez in preko Pirca, pribijemo za danes samo to-le: 1. Otroci se niso nikdar silili, ampak se jim je le priporočalo udeleževati se skupne maše ob 9., ki je že od nekdaj veljala kot šolarska maša. 2. Okrajni šolski svet se ni nič prepričal, da je vse res, kar mu je sporočil krajni šolski svet (= Ciril Pirc), ampak je vso stvar odstopil deželnemu šolskemu svetu. — Ta pa je ravno tako odložil vse brez najmanjše preiskave. — 3. Laž pa, ki jo že drugi pogreva, je naravnost „da z a h t e v a t a k a t e h e t a“, da se naj otroci udeležujejo ob nedeljah krščan-

skega nauka in ob nedeljah in delavnikih večernih litanij, kateri cerkveni opravili sta istotako spojeni s pridigami. Vsak otrok v Kranju pa dobro ve, da pri večernih litanijah ob nedeljah in delavnikih ni pridig. To kaže, da so vsi trije šol. sveti sodili o stvareh, o katerih nimajo nobenega pojma. 4. Odkod pa ima Ciril te informacije? Pa ne, da bi to bila tista „nadebudna“ učenka V. razreda, ki mu prinaša take lažnjive pošte iz šole, kakor se je že lansko leto dogajalo.

Žalostna perspektiva. V zadnjem „Gorenjcu“ je pozabil Ciril med svojimi zaslugami za šolo v Kranju navesti tudi to, da se je pri seji krajnega šol. sveta izrazil, da ne pusti svojih otrok k pridigam, ker kaplani pohujšljivo pridigajo. Kaj pa če se razmere tako izpremenijo, da jih bomo r a l pošiljali h kaplanskim pridigam?

Licitacija zapuščine škofa Vidmarja je bila v ponedeljek in torek jako živahna. Prodajalo se ni ravno pod ceno. Krasne razgledne slike Pernhardtove, ki kažejo gorenjsko ravan in del Koroške, bi rada kupila, kakor se govori, Kranjska branilnica za Rudolfinum. Vsekako pa naj merodajni faktorji poskrbe, da taki umotvori ostanajo ohranjeni kranjski deželi.

Predpustna iz Kranja. Nekemu fantiču se je zdelo, da kaže lepoto njegovega obličja prevelika ušesa. Srce mu ni dalo miru, in prišel je k zdravniku, da mu jih naj operira. Ker mu ta ni mogel izpolniti želje, hodi zdaj iz estetičnih ozirov po mestu z obvezanimi ušesi.

Kamniški „Maš List“ je nabil lepake tudi v Kranju po vseh vogalih. Na ta lep se jih menda ne bo mnogo usedlo, ker poznamo predobro volka v ovčjem kožuhu. Mi ostanemo pri „Slovenca“.

Koroške novice.

k Slovenske matrike. Dosedaj je nam dovoljeno vpisavati v matrične knjige le tedaj v slovenskem jeziku, če stranka to izrecno zahteva. Priložiti se pa mora od stranke podpisani zapisnik. To pravico imamo že več let. In kdo se je je posluževal? Človek bi mislil, da bi vsa koroška duhovščina — saj slovi kot narodno-zavedna — z največjim veseljem izkoriščala to dovoljenje. Treba bi bilo našim ljudem le povedati, in vsi bi zahtevali slovenski vpis. Pa — in to je ravno sramota — po celem spodnjem Koroškem, tam kjer prebivajo Slovenci v širni celoti, tam se noben ne upa, (??) storiti to, kar je dovoljeno, in kar bi prineslo našemu narodu — veliko korist. Strahopetci, ne bojte se zamere, ne pri škofu, ti so nam dovolili, ne pri vladi, ta je dovoljenje potrdila, in pri velikovškem okrajnem glavarstvu so slovenski izpiski iz matrik — dobro došli! — Sedanja vojska za slovenske matrike zahteva le brezpogojno dovoljenje imatrikulacij v slovenskem jeziku. Da bi bili duhovni vsaj v tej zadevi složni! Ali da bi vsaj naši gg. dekani se upali podpisati ali priporočati pravične želje narodno-zavednih duhovnov! Pač ne gre, ne gre naprej na Koroškem.

Književnost in umetnost.

* Dr. Rud. Horvat. **Povjest Hrvatske.** Petrinja 1905. Tiskara Dragutina Benka. Sv. 4. Cena 1 krona. — V svojem četrtim zvezku popisuje pisatelj dobo Matija Korvina do Ferdinandu III. Dogodki so vsi kratko in jasno opisani. Delo se bere kot kaka kronika. Za čitanje je utrudljivo, ker ni v spisih pragmatičke zveze in karakteristik glavnih oseb. Manjka tudi socialnega in kulturnega opisa. V takem delu se zelo pogreša, da ni natančneše opisan cetinski zbor, ki so pri njem Hrvatje izbrali Ferdinandu I za svojega kralja. Ta shod je v državno pravnem zmislu največje važnosti.

* **Ročni zpráva slovenské Besedy ve Vidni** o správním roce 1904. Najznamenitejšee češko dunajsko društvo je Slovenska Beseda; po naše bi ji rekli čitalnica. Iz došlega poročila posnemamo, da je imela koncem l. 1904 382 članov. Predsednik je grf Harrach, prvi podpredsednik dr. Lenoch. Češka intelgencia se zbira v tem društvu. Društvo prireja mnogoštevilne zabave, koncerte, prestave, predavanja. Leta 1904. je bilo 26 zabavnih sestankov. Vih tega ima bogato knjižnico in obilo slovenskih časopisov.

* **Narodna zastava uedinjenih Hrvata in Srba.** Izdavalatelj Cavtatsko i konavosko bratstvo. — Dubrovnik 1905. V Cavtatu (Ragusa vecchia) v južni Dalmaciji se je osnovalo društvo z imenom Hrvatski in srpski narodni dom z namenom, da bi budilo narodno zavest in bratsko ljubezen med Hrvati in Srbi na dalmatinskem jugu. To hoče doseči s shodi, zabavami, predavanji in ljudskimi knjižnicami. — K društvu pristopijo lahko tudi Slovenci in Bolgari. Svojo zastavo ima s hrvaškimi in srbskimi znaki.

Novice iz Spodnje Šiške.

(Pomanjkanje vode. — Vodovod. — Volitve. — Farnacerve. — Šolstvo.)

Vsled dolgotrajne suše nima vode pri nas večina vodnjakov. Gostači nekaterih hiš morajo hoditi po vodo pet do deset minut daleč. Vsled pomanjkanja vode pa nastane zopet pereče vprašanje, kaj bi počela danes šiška, ako bi izbruhnil kak požar? Kaj nam koristi gasilno društvo, če je brez glavnega gasilnega faktorja, to je brez vode? Zalibog pa je še nekaj takih občinskih svetovalec v sedanjem občinskem svetu, kateri nočejo prekoristne naprave vodovoda uvideti. Se bodo li spametovali ali ne, o tem nas bo poučil čas. Vodovod pa ne bi bil koristen in potreben samo v slučaju požara, temveč jako koristen bi bil tudi iz sanitarnih ozirov. V neposredni bližini nekaterih sedanjih vodnjakov se nahajajo greznice, in gotovo je, da se s tem okužuje voda, kar gotovo ni človeškemu zdravju v korist.

Vsled tega, da se vsi nedostaki odpravijo, ter da pridejo možje, kojih nazori ne bodo nasprotovali občekoristnim napravam, v prihodnji občinski svet, razvita je že živahna agitacija, katera pa je naperjena edino le proti tistim, katerim je nemogoče dopedati in tudi ne dokazati, da je naprava vodovoda postala prepotrebno in nujno vprašanje. Dokazalo se je pa tudi, da sedanje županstvo nima moči in tudi ne energične volje, doseči kak uspeh v tem smislu, vsled česar je tudi njegova vloga doigrana. To bodo dokazale občinske volitve, ki se imajo višiti meseca marca t. l.

Do sedaj je 16. vodnjakov brez vode. Celotni vodnjak h kateremu prihajajo žene iz 17. hiš po vodo, je prazen, le tu pa tam se nabere nekoliko vode. Ker pa tudi v tem vodnjaku vode primanjkuje, prišlo je v četrtek popoldne celo do pretepa. Okoli 25. žena je stalo okoli vodnjaka pričakujočih na vodo, a ker je niso vse dobile, začele so se prav pošteno prepirati in suvati sem ter tja. To je zopet nov dokaz, kako potreben je vodovod v Sp. Šiški. V občinskem svetu bil je vodovod že trikrat predlagan, a vselej odklonjen z opombo, da ni potreba vodovoda. Ta opomba pa sledi iz tega, ker večina odbornikov stanuje na glavni cesti pod hribom, kjer v resnici nikdar vode ne primanjkuje, so pa tudi taki odborniki, ki celo vodo prodajajo. Ali čaka občinski odbor na to, da Sp. Šiška pogori? Ali ne dokazuje zadnji požar na potrebo vodovoda? Ali čaka odbor, da ga deželna vlada prisili, napraviti vodovod?

Zadnji čas pa se je sprožila tudi od nekaterih misel, ali bi ne bilo umestno ustanoviti za vasi Sp. in Zg. Šiško samostojne fare in sezidati v ta namen samostojno farno cerkev? Misel ta je dalekosežnega pomena in vsled tega se še danes ni moglo spuščati v posamezne podrobnosti. Gotovo pa je, da ta ideja nikakor ne sme zapasti, ker neovrgljivo je dejstvo, da je velicega pomena, bodisi v verskem ali gospodarskem oziru. Imenovani občini štejeta nad 4600 duš, katerih večina hodi v mesto k službi božji, kajti v podružni cerkvi sp. šiški bere se le vsako nedeljo zarana v jutro ena sveta maša. Cerkev je zelo majhna in tudi že vsled tega ne zadošča svojemu namenu. — Ta misel bode povzročila gotovo zopet mnogo vrišča od strani nekaterih, kateri nečejo nič slišati o veri. Toda vera je bila od pamtiveka, je in bode, ter mora tudi biti. O tej zadevi bomo poročali pozneje.

Velikega pomena pa je nastalo tudi vprašanje, kako bi bilo moč urediti ljudsko šolstvo v Spodnji Šiški, katero je žalibog v tej občini zanemarjeno do skrajnosti. Prestor šolskega poslopja, koje je sezidano za obe občini to je za Sp. in Zg. Šiško, ne zadostujejo obilemu številu šolo obveznih otrok. Kako tudi, če imata dve občini, kakor že omenjeno, nad 4600 prebivalcev? Sedanja šola nameščena je v treh hišah in sicer — čujte in strmite — eden razred celo v prejšnji gostilniški sobi! Na eni strani je šolska soba, kamor hodi mladina (dečki in deklice) k pouku, nasproti tej pa je gostilniška soba, kjer se popiva! Kakšen vtisk mora to napravljati na učečo se mladino, posebno ob ponedeljkih, ko se čuje iz nasprotne sobe divji vik in prepevanje, ako pri enih in istih vratih hodijo pijanci in učenci „v šolo“?

Te razmere pa silijo tudi našim narodnim nasprotnikom hudo orožje v roke in ako bode, kar se je sedaj le v vsi silo zamoglo preprečiti, stala enkrat „Schulvereinska šola“ v Sp. Šiški, krivi bomo v prvi vrsti sami, ker si hočemo svojega šolstva organizirati tako, da bi bilo času primerno, ter da bi zadoščalo v vsakem oziru učečji se mladini.

Učno osobje treba bo pomnožiti, kajti današnje število nikakor ne zadošča, dasiravno dela z vsemi napornimi silami, velikemu številu šolo obiskujočih otrok.

O — k.

Idriljske novice.

i Kako se številke „popravljajo“. „Slov. Narod“ je dne 8. febr. objavil notico, da se je „katehet Oswald“ za 15.000 K zlagal, ko je poročal v „Slovenca“, da je najela idrijska občina 350.000 K posojila, dočim je v resnici vzela le 335.000. Doda še nekaj ocirkov na „božjega namestnika“, da se ne bo odvalil lažnjivega in zavitega poročanja itd. Najprve moramo omeniti, da je g. Oswald kot hišni posestnik opravičen pogledati, kako je z mestnimi računi, saj on kot hišnik plačuje visok davek, katerega pa prav nič ne občuti poročevalec „Sl. Naroda“. Torej vse one pritlikline o božjemu namestniku itd. nimajo v tem slučaju nobenega pomena. Drugič konstatujemo, da smo imeli do svojih političnih nasprotnikov še nekaj spoštovanja, a kakor njih početje kaže, ga ne zaslužijo. Postavni čas razpoloženi računi so imeli v „pregledu“ med pasivi na prvem mestu zabilježeno: Mestni hranilnici v Ljubljani od posojenih 350.000 dolga 331.572 20 K in to je tudi dopisnik „Slovenec“ vestno in stvarno poročal. Dne 31. jan. je postavni obrok, da si vsaki lahko račune pregleda, pretekel in sedaj se nekaj zgodi, kar je specifično za Idrijo. Popravi se iz 350.000 dolga samo 335.000 in sedaj pa piše „Sl. Narod“: glejte lažnjivca, za 15.000 se je zlagal! To je več kot zlobno. O tem se bo še razpravljalo drugod. Naš tajnik ne zna popravljati, dasi se je na občinske stroške učil v Ljubljani knjigovodstva. V javnih računih ni dovoljeno popravljati pisanih števil, ampak se mora pametni znesek prečrtati, pa tako, da je še vedno čitljiv, nad njim pa zapisati pravilni znesek. A v našem mestnem računu so premenili 350.000 v 335.000 tako, da so iz številke 5 napravili 3, kar dokazuje črtica pri št. 3, ničlo so pa kar zalili, da se je izpremenila v 5. Da se je račun tako popravil, je g. tajnik pred pričama sam priznal. Ali res še mislijo naši liberalci, da imajo še vedno ono dobo, ko so z računi delali, kakor se jim je zljubilo? Ne vejo li, da je tako postopanje kaznjivo? Kako zamorejo potem davkoplačevalci vedeti, kako stoji premoženje občinsko, kako se informirati odborniki? Sedaj bi imela občina po popravljenem računu 15.000 kron prebitka, katerega pa nikjer ni. Se li ne pravi takemu početju falzificirati javne listine?

i Tri krone od ure na mesec hočejo plačati našim učiteljem, ki podučujejo na naši obrtni šoli. Torej niti ene kronce ne privoščijo za ponočno uro učitelju, ki se trudi iz vseh vetrov despetim vajencem vcepiti nekaj znanja. „Učiteljski Tovariš“, kje si? Ne boš li ožigosal tako poniževalno oceno učiteljskega stanu? V odboru imaš samo svoje pristaše. Daj, daj, vzdigni se nad take prijatelje ljudske izobrazbe! Občina se izgovarja, da nima denarja. Kako je že zadnji sobotni Slovenec poročal, da ima par tisočakov na razpolago, da brez potrebe pri realki nagraduje učne ure? Za uboga ljudskega učitelja, ki že utrujen od stanovskega napora mesto počitka še na večer uči razne elemente, pa ni dostojne nagrade! G. Gangl, na noge!

i Nekateri trgovci in obrtniki ne marajo verouka pri obrtni šoli. Omenimo, da je občinski sklep privzel drugim predmetom tudi verouk. Torej se o tem ne da več debatirati. V logarski šoli so pred leti sami vpeljali verouk in so se las-kavo že izrazili, koliko pomena in vpliva ima ravno ta stroka za disciplino in lepo vedenje. Verouk ravno trgovcem in obrtnikom kliče v spomin, da moramo biti pravični pri svojem poslovanju. Ljudi se lahko goljufa, Boga, ki vse vidi, se ne more kupčevalci si bodo take ljudi zapomnili, ker jim ne bodo mogli zaupati, če se boje več-nih resnic. Potem bodo pa javkali, da ne morejo shajati, ko jih ljudje opuste. Za sedaj naj le to zadostuje, ako se bo še naprej stvar obdelavala, bomo prišli z imeni na dan, kar ne bo posebno prijetno dotičnim. Imamo še precej gradiva v tej zadevi, a nočemo takoj vsega objaviti. V prvi razdraženosti stori kdo nepremišljen korak, katerega pozneje obžaluje, zato jim nočemo zapreti vrat. A če nas bodo prisilili, bolj odkrito in naravnost pisati, bo le njim na škodo.

i Zavijanje. Nekateri liberalci bi zopet radi napeljali vodo na svoj malin. Glejte, kako zabavlja „Slovenec“ nad realko, njegovi pristaši bi najrajši utopili šolo, govore. — Ni res. Da možje naše stranke niti najmanj ne marajo posegati v delokrog realničnega učiteljstva, ki pač najbolj pozna, kako bodi urejena šola, pokazalo se je najlepše, ko so soglasno glasovali za predlog glede učnega načrta višje realke, o kojem se je reklo, da ga je predložilo ravnateljstvo, pač sporazumljeno z učiteljskim zborom. V „Slovencu“ ne kritikujemo delovanja vodstva, pač pa onih, ki plačujejo.

i Krščansko gospodarsko društvo je še vedno nekaterim trn v peti, ker lepo deluje in res prinaša združnikom dobiček. 5% dividenda ni neznaten znesek, po vrhu je pa še združno premoženje narastlo, da znaša že nad 7000 K, s

čimer je pokritih že skoro polovico deležev. Ne vpijmo samo po „organizaciji“, temveč prijeti se nam je je treba. Brez zadrug ne bomo nič veljali, kakor se niso mnogo ozirali na nas, ko še nismo imeli zadrug. Od tod izhaja tudi vse nasprotovanje. Imamo gospodarsko društvo, imamo „Ljudsko branilnico in posojilnico“, oklenimo se jih, saj bode naš dobiček.

Novice iz blejskega kota.

b Časten dan g. Žumra v Gorjah. Dne 12. februarja dobila je gorjanska občina novega župana. Starega župana g. Jakoba Žumra so soglasno in to v deveto posadili na županski stol. Obenem so slovesno obhajali petindvajsetletnico Žumrovega županovanja. Noveizvoljeni občinski odbor ga je soglasno imenoval častnim občanom gorjanskim in mu po štirih no-voizvoljenih odbornikih izročil krasno izdelano diplomu. Gorjansko „Bralno društvo“, čegar predsednik je g. Žumer tudi že 25 let, priredilo je tem povodom slavnosten večer, na katerem so se dostojno ocenile nesebične zasluge g. jubilarja za gorjansko občino v preteklem četrstoletju. Tudi odbor „Bralnega društva“ je g. predsedniku izročil častno diplomu. Igra „Dva nočna čuvaja“ je med mnogoštevilnimi gledalci vzbudila mnogo nedolžnega veselja. Naj bi g. Žumer, starosta županov radovljiškega okraja, zdrav in krepak še mnogo let deleval za blagor gorjanske občine!

b Kaj pa to? „Posojilnica za Bled in okolico“ je pričetkom lanskega leta po vseh vaseh blejskega kota z velikanskimi lepaki občinstvu naznanjala, da je zvišala obrestno mero hranilnih vlog na 4 1/2 %. Sedaj smo pa dobili njen računski zaključek za l. 1904. v roke, kateri nam pravi, da se hranilne vloge obrestujejo le po 4 1/4 %. Kdo je napačno poročal — ali lepaki ali računski zaključek? Obzir na vlagajele občinstvo bi pač zahteval, da bi mu posojilnično ravnanjstvo po enako velikih lepakihs naznanilo znižanje obrestne mere, kakor mu je isto obetalo zvišanje obrestij. Ali ne? Gospodje ne obetajte, kar ne morete ali pa ne marate izpolniti!

b Najstarejši mož blejskega kota, Martin Pangerc, je dne 13 t. m. umrl v Bodešicah. Pokojnik se je narodil dne 11. novembra 1811, učakal je torej 94. leto. Bil je krščen v tedanji samostojni ribenjski lokaljski cerkvi. Toda lokalija Ribno je kmalo prenehala. Matrike so prenesli v Grad in šele čez 90 let so si Ribnjani ustanovili zopet lastno župnijo.

b Sv. misijon se ta teden obhaja v Ribnem. Vodijo ga čč. oo. jezuiti: P. Jan. Kunstelj, P. Jan. Pristov in P. Alojzij Žužek. Naj obrodi obilo sadu!

b Za cestni odbor blejski so bile 10. t. m. nove volitve. Kot zastopniki občin so bili izvoljeni župani bistriške in srednjevaške občine.

b Ponesrečil se je v predoru skozi Hom delavec Janez Korošec. Zlomilo mu je dva rebra.

b S sekiro je udaril na trebuh neznan Hrvat na Obrniah Italijana Janeza Molinarija, kateri je vsled udarca drugi dan umrl.

b V predoru med Boh. Belo in Obrnami dela sedaj 2150 delavcev. Ker je svet peščen in na mnogih krajih sili voda v predor, delajo trojni obok. Prvi je iz asfaltne opeke, drugi iz betona, tretji iz rezanega kamna. Delavci pravijo, da se predor pred sodnim dnevom ne bo podrli.

b C. kr. gozdno ravnateljstvo v Gorici še sedaj ni odgovorilo na prošnjo bremsarjev v Štengah, katero so vložili pred dvema letoma za povišanje plače. „Slovenec“ jih je že dvakrat podrezal — a zastoj. Pri c. kr. deželni vladi v Ljubljani se „Slovenec“ natančno bere. Zakaj ne pošljejo gospodje izrezka „Slovenčevega v Gorico in ne zdramijo zaspano ravnateljstvo?

Loške novice.

i Iz seje mestnega občinskega odbora dne 11. februarja. Po proračunu za leto 1905. bo ostalo 200 K prebitka, za kar se imamo zahvaliti — Kamnitniku. — Gosp. župan poroča o svojih korakih o svrhu, da bi se sprejela cestna pospodnjem trgu med deželne ceste in Lahov most v deželno oskrb. Stvar še ni dognana. Komur je pa Loka znana in dohod v njo čez kapucinski most po ozkih ulicah z več ovinki, se mora le čuditi, da se to še ni zgodilo. Koliko vozov gre iz Poljanske doline skozi Loko! A če pelje kdo kako daljšo reč, ne more peljati po teh ozkih ulicah, kjer se dva mala vozička ne moreta drug drugemu ogniti — Ubožni zaklad prej ene občine Škofja Loka-Zminec se razdeli med obe, zdaj ločeni občini, v kolikor ga še ni razdeljenega tako, da dobi mestna občina 56 %, zminska 45 %. Krennerjevo in Kruseljevo volilo ostane mestni občini celo. — Prošnja Ed. Dolenz-a za dovoljenje žganje-

toča se odkloni. Ista usoda je zadela enako prošnje Ane Landt. Prav tako! Saj se že zdaj preveč žganja, oziroma špirita popije. V boj zoper žganje! — Klavnica. Vsi načrti in drugi predpogoji so dovršeni in zato se sklene, da se razpiše oferta za zidanje klavnice. Stala bo na Stundencu, pod Krennerjevo tovarno ob Sori, na bivšem nunskem travniku. Takoj zraven je žvišinski trg. Delo mora biti dovršeno do konca oktobra. Proračun znaša do 50.000 kron. Načrte je izdelal inženir Holinsky. Volijo se v nadziralni odsek gg: župan Lenček, podžupan L. Sušnik in odborniki Lavrič, ekon. Mali in Fr. Ziberl. — Služba živinozdravnika. Radi klavnice je živinozdravnik ne izogibno potreben. G. župan omenja, da je dežela pripravljena prispevati 800 K, ako tudi občine prispevajo. Ker plača že zdaj mestna občina za ogledovanje mesa na leto 700 kron, se sklene, da prispeva občina za živinozdravnika 800 K na leto. Povabijo se tudi druge občine. Ker se loški okraj tako peča z živinorejo, da je to njegov glavni dohodek, je upati, da bodo tudi druge občine po svojih močeh prispevale. Ako se pa, kakor želi poljedelsko ministrstvo, esnujejo tudi pri nas zavarovalnice za živino, bo žvišinski zdravnik še toliko bolj potreben. Mestna občina devoli prej omenjeno vsoto s pogojem, da bo živinozdravnik nadzoroval klavnico in sejme. — Katarina Oblak, bivša potovka, se sprejme v občinsko zvezo. — Sklene se, potrebne ukrepani, da se semenj sv. Jurija za letos preloži na veliki četrtek, ker je sv. Jurija dan velikonočni ponedeljek.

i Tudi zminska občina je imela v nedeljo sejo. Veselo novico so zvedeli možje, namreč da dobi občina 1000 kron državne podpore za škodo, katero je povzročila lanske leto suša in toča. Sklenilo se je podporo razdeliti po potrebi, to je, da revnejši občani dobe razmerno več od drugih prizadetih. Tako je prav!

i „Slovenec“ dobiva v Loki in okolici vedno več prijateljev. Nedeljska številka se bere v najbolj oddaljenih hišah v hribovih. Zadnja nedelja je prišlo na loško pošto do 170 izvodov! V trafiki se je prodalo 125 izvodov. Navadno je ob 10. dopoldne že vse razpredano. To kaže, kako se naše ljudstvo vedno bolj zaveda navzlic regljanju nekaterih liberalnih žab, kaže pa tudi, kako jim list ugaja. Le tako naprej!

Slovenci na Dunaju.

Predstava in zabava.

Dodatno k poročilu v „Slovencu“ o predstavi „Rokovnjačev“ na Dunaju hočemo pristaviti še nekaj misli: Gospod poročevalec pravi, da se mu je zdela drzna misel, na Dunaju prirediti „Rokovnjače“. To je vsekako resnično! Ako hočejo Slovenci na Dunaju prirediti kako večjo slavnost, morajo računati vedno z možnostjo, da se prireditve gmotno ne bo izplačala, ampak bodo prireditelji imeli deficit! Kar vzpodbuja slovenske rodoljube na Dunaju, da se ne strašijo, prirejati večjih slavnosti, to je pred vsem upanje na moralni uspeh! Gospod poročevalec je izrazil mnenje, da je bila tudi v tem oziru misel, uprizoriti „Rokovnjače“, drzna. Teda „Danica“ in „Straža“ sta dosegli — kakor se razvidi iz poročila — s predstavo popoln moralen uspeh. — Uprizoritev je bila dovršena! Posebno se je odlikoval gosp. fil. Dolžan, ki je mojsterski predstavljal Blaža. Izborna je pogodil vlogo Franceta g. fil. Robida. Jako je ugajal tudi plemeniti nastop Nandeta, kateremu se je vredno pridružila nežna Polonica! Ni prostora, da bi natančneje označili posameznih nastopov ostalih vrlih gg. igravcev in igravk, omenjamo le, da nam je nad vse ugajal rokovnjaški tabor v Crnem grabnu in posebno krasni zbor ob tej priliki, ki nas je ob sklepu naravnost spominjal zborov v najboljših dunajskih gledališčih! Kar zadeva gmotno stran te krasne prireditve, „Straža“ sicer ne more izkazati nikakega čistega dohodka, vendar so se obilni stroški do mala popolnoma pokrili z dohodki. „Straža“, ki je prevzela riziko za mogoči deficit, je s tem pokazala, da je res podjetno društvo, ki nam obeta tudi v naslednjih letih enako krasnih predstav! Po predstavi se je vršila pod spretnim vodstvom in realiteltstvom gosp. fil. Adolfa Robida živahna veselica. Tako je „Danica“ pokazala, da zna tudi družabno fino nastopati! Zelimo, da bi „Danica“ hodila po tej poti do vedno lepšega napredka!

Prijateljski sestanek.

V nedeljo, 19. febr. popoldne ob 3. uri, ima „Straža“ prijateljski sestanek v društvenem lokalu v VI. okraju, Magdalenenstrasse št. 104. Večjo slavnost priredi „Straža“ s sodelovanjem slav. akad. društva „Danice“ zopet v nedeljo, 19. marca — na praznik sv. Jožefa — zvečer ob 6. uri v VII. okraju.

Dalje v II. prilogi.

Mariahilferstrasse šte. 56 v restavraciji „zum grünen Baum“. Seznanila bo takrat „Straža“ svoje člane in sploh dunajske Slovence z dičnim slovenskim pesnikom Simonom Gregorčičem!

Košut in judovsko časopisje.

Judje znajo, to jim moramo priznati. Naj se izvrši stvar vže tako ali drugače, jud bo znal izpeljati stvar tako, da ostane na površju. To se lahko opazuje sedaj, ko se je izvršila vsled zadnjih volitev na Ogrskem morebiti zgodovinska izpremembra. Dokler je bila Tiszova „močna roka“ na površju, je vse judovsko časopisje občudovalo, slavilo in hvalilo Tiszovo močno reko. A ko se Tiszova „moč“ pri volitvah ni izkazala in je zmagal Košut, so pa krivonosi judovski časnikarji takoj obrnili plašč po vetru. In sedaj ravno oni časopisi, ki so prej hvalili in slavili Tiszovo ter grajali in napadali Košuta, priobčujejo nad vse prijazne članke o Košutu. Judje že vejo, zakaj delajo tako. Prej jih je podpiral iz tajnih zakladov Tisza in tudi Košut ko bo zasedel mesto krmarja ogrske državne ladje, bo moral skrbeti za to, da bo judovski časnikar zanj delal javno mnenje. In Košut, ki sam tudi jako veliko piše v časopise, tudi gotovo dobro ve, kako dovteten je judovski žurnalista za pink pink.

Posvetovanje zastopnikov deželnih odborov.

V konferenci zastopnikov deželnih odborov je govoril Gessmann o načinu pobiranja davka na pivo. Steiner je predlagal resolucijo, da bi se vpoštevali deželni odbori kot javni upravni uradi.

Položaj na Ogrskem.

Liberalna stranka kandidira za zborničnega predsednika Taliana, za podpredsednika Dokusa in Issekutza in za kvestorja Cravossyja. Vlada bi rad imel prehodno ministrstvo. Andrassyju se je baje posrečilo, pregovoriti opozicijo, da je omejila svoje zahteve z ozirom na armado.

Z Balkana.

Neka roparska četa je zahtevala, da ji bolgarski škof v Strumici, Gregorij, plača 200 funtov. Ker škof tega ni storil, so roparji ponoči vdrl v njegovo stolnico in ukradli vsa cerkvena oblačila.

Dogodki na Ruskem.

Ruski ministrski svet je sklenil, kakor poročajo iz Carskega sela, da naj postane ministrski svet stalna institucija. V kremenčugskih tobačnih tovarnah, tiskarnah in ostalih tovarnah so pričeli delavci delati. V Lodzu je bilo ves čas nemirov ubitih po vojaštvu 5 in ranjenih 8 oseb. „Schles. Ztg.“ poroča, da so se 17. t. m. pred tovarno Poznanskega spopadli vojaki in delavci. Ustreljenih je bilo 7 delavcev in mnogo ranjenih. Stavka v Lodzu ni še končana. Kmetje iz Nove Ladoge so poslali carju adreso, v kateri mu zagotavljajo svojo nemejeno udanost proti vsem notranjim in zunanjim sovražnikom Rusije.

Francoska in apostolska stolica.

Na papežovo željo bodo zborovali vsi kardinali, ki so bili v diplomatični službi pod predsedstvom državnega tajnika Merry del Vala, da se posvetujejo o francoskem zakonskem načrtu glede ločitve cerkve od države.

Loubet.

„Petite République“ poroča, da se sedanji predsednik Loubet ne bo dal več voliti za predsednika francoske ljudovlade.

Koliko je stala stavka ob Ruhri.

Listi priobčujejo vsote katere je stala stavka ob Ruhri. Računajo takole: Delavci so izgubili na plačah 17.800.000 mark, vrednost premoga, ki se za čas stavke ni spravil v promet: 32.200.000 mark, železnice so imele škode 10.000.000 mark, tuji premog je bil za 10.000.000 mark dražji, kakor bi bil stal domači premog in 20.000.000 mark škode so imeli konsumenti. Skupno se toraj ceni škoda, ki jo je povzročila stavka ob Ruhri, na devetdeset milijonov mark.

Dnevne novice.

„Slovenski Narod“ in dr. Schweitzer. Med najbolj priljubljene osebe pri „Slovenskem Narodu“ spada dr. Schweitzer. Nečastna „Narodova“ mrznja za dr. Schweitzerja seveda nikakor ni. Zadnji napad „Slov. Naroda“ očita dr. Schweitzerju, da iztirjava po naročilu likvidatorja nekega kmetijskega društva od društvenih članov, kar so društvu dolžni. Postavna dolžnost likvidatorja je, da iztirja vse, kar ima

dotično društvo tirjati, če z lepa ne gre, pa seveda sodnijskim potom. — Člani so bili z lepa opomnjeni, tudi od sodnije so dobili poziv za plačilo, ker se je vpeljala doplačilno postopanje. — Kdor navzlic vsem tem opominom ni plačal, moral se je sodnijskim potom prisiliti, kajti likvidator mora na vsak način izvršiti svojo postavno dolžnost, ker upniki društva morajo dobiti denar. — Dr. Schweitzer ni nikjer prosil za intabulacijo, da bi ne bili stroški previsoki. Tudi je pri manjših dolžnikih kolikor moč stroške zmanjšal, in niti tega vsega ni zahteval, kar mu po postavi gre. Zato je tudi „Narod“, kejeja je njegov poročevalec najbrž na to opozoril, le splošno pisal, da „vsaka vloga velja tudi sedem do osem kron.“ — V resnici so stroški pri malih zneskih, katere omenja „Narod“, le nekaj vinarjev nad 4 K, ker se več zahtevalo ni. Likvidator, ki ni jurist, ne more sam delati vlog na sodnije, osobito ne, ker so dolžniki po raznih sodnijskih okoliših raztreseni. Sicer pa je vsak, ki ima stroške v tej zadevi, iste zakrivil sam. V toliko pojasnimo to zadevo po dobljenih pojasnilih. Čudno pa je, da se zaganja list, ki ga ureja odvetnik radi zadeve v odvetnika, katero bi bil vsak odvetnik z mirno vestjo sprejel. Znano nam je, da se je dr. Ivan Tavčar, za neko svojo tirjatev v znesku 7 gold. 5 krajcarjev, teraj ne za svojo stranko, ampak zase izvršilnim potom intabuliral kmetu na posestvo, kar tudi ni zastonj. Res je, da tudi 7 gold. 5 krajcarjev ne izgubi nihče rad, čeprav je bogat, ali potem naj pa „Narod“ ne napada onih, ki delajo po naročilu stranke in iztirjajo dolgove, ne da bi se gli na posestva.

Cikorijaš Jebačin v službi „Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru.“

Iz Istre: Trgovec Jakob Vesnaver je naročil v prvi Jugoslovanski tovarni kavinih surogatov v Ljubljani, cikorijo s pri morsko znamko v korist naše „Družbe“. Namesto te cikorije pa je prejel sledečo ponudbo: Ljubljana, 27. januarja 1905. Tvrdka, gospod Jakob Vesnaver, Sv. Lucija pri Oprtalju, Istra. — Prejel sem Vaše cenjeno naročilo ter sem si isto hvaležno zabeležil. Predno pa Vam dopošljem blago dovelim si vas uljudno opozoriti na sledeče: Ona isterska znamka je v resnici namenjena za tamošnje pokrajine ali vendar ista ne gre živahno in zategadel bi Vam svetoval da vzamete na poskušnjo raje drugo znamko ki se imenuje zdravilna kavina primes in Vam jo vzorčim. S posebno pošto sprejmete namreč jeden vzorec od Istra¹⁾ in jednega od zboljšane zdravilne primesi. Mnenja sem, da bi se druga dala veliko bolje vpeljati kot Istra in bi Vam tedaj svetoval, da za poskušnjo vzamete od vsake polovico naročenega kvantuma (50 kg). Ceno pa izvolite razvideti iz cenika. Veselilo me bo ako si pridobim Vas kot odjemalca tudi za škatljice in pričakujem Vašega cenj. odgovora. Vzorci posebej. Velepoštovanjem podpis tvrdke. — Tolmačenja ni treba po tem, kar se je nedavno pokazalo in pisalo v časopisih. Naj še opomnim da se je letos „Družbin“ predsednik pritoževal na glavni skupščini, da so „Hrvatice“ glede konsuma „Družbine“ cikorije pokazale jako malo rodoljublja! Zakaj cikorija z istrsko znamko ne gre živahno, mi je razložil en narodni trgovec v Krapini, — veleč, da je pri prvi naročbi „Družbine“ cikorije dobil gnilo in smrdečo! Zakaj pa je g. Jebačin tako blago odpisal, — to nam razjasni pismo, — da bila bolj živahna prodaja zdravilne (?) (NB. Kramerjeve) cikorije od katere spravlja sam ves dobiček. Izvirnik pisma pošljem ravnateljstvu Istrske „Družbe Sv. C. i M.“ na daljno vporabo; sedaj je v moji posesti. J. K. — Z ozirom na ta dopis pozivljemo slovenske trgovce, ki imajo od g. Jebačina kaj sličnih dopisov, naj nam jih blagohotno dopošljejo!

Kdo ima odločevati? „Domovina“ napada „Sl. Gospodarja“, ker hoče, da dr. Dečko odloži svoj mandat, češ da o tem nima odločevati „Slov. Gospodar“. O tem

¹⁾ Od vrste „Istra“ dobi „Družba Sv. C. i M.“ prispevek, od zdravilne pa nič.

pa imajo po naših mislih odločevati štajerski volivci, katerim naj se da priložnost, da vladi pokažejo svojo voljo glede celjske gimnazije. Vlada mora vendar imeti to za željo Slovencev, kar želi dr. Dečko, dokler ima slovenski mandat. „Domovina“ bi bolje storila, da bi zahtevala popolne jasnosti v tej zadevi, nego da le vedno bolj kali vodo.

Razmere na Vrhniki. Pod tem naslovom je naš list minolo jesen objavil dopis z Vrhnike. „Narod“ in pozneje „Notranjec“ sta z vidnim veseljem in škodoželjnostjo naznanila svojim bravcem, da vrhniški župan gospod J. Jelovšek toži odgovornega urednika in dozdevnega dopisnika. Kolikor pa nam je znano, tožba proti našemu uredniku sploh ni bila vložena, a tožbo proti dozdevnemu dopisniku je tožnik brezpogojno umaknil. Radovedni smo, ali bodeta „Narod“ in „Notranjec“ tudi to novico sporočila svojim bravcem.

Izvitni se hoče dr. Tavčar iz zadrege, v katero ga je spravila naša ponudba, da naj obe slovenski stranki naskočita veleposestvo in vzameta Nemcem dva mandata. Zaradi tega nas hoče „Narod“ zdaj z vso silo razžaliti, nam očita licemerstvo v aferi Tavčar-Ornig in se trudi, da bi nas spravil v besnost, v kateri bi svojo ponudbo preklicali. A ne bo tako! Lahko bi liberalcem marsikaj očitali. Vprašali bi n. pr. dr. Tavčarja, zakaj ni govoril v državni zbornici ves zadnji čas, dokler ni prišla na vrsto njegova osebna zadeva? Vprašali bi dr. Ferjančiča, zakaj ni on nastopil in je pustil dr. Tavčarja, da je moral sam zase v ogenj? A mi danes nič ne vprašamo, ampak mirno stavimo zopet ponudbo: Vsi slovenski volivci v veleposestvu naj oddajo svoje glasove slovenskima kandidatom!

Šolska vest. Izprašana učiteljica gđc. Ivana Lampè je imenovana za suplentko na ljudski šoli v Šmartnem pri Kranju.

Vojakom-kolesarjem. Častniki in mostvo neaktivne službe, ki hočejo vojaške vaje spomladi in jeseni odslužiti kot vozeča ordonanca (podčastniki), oziroma kot kolesarji s svojimi kolesi, zglasti se imajo do konca februarja pri deželno-bramb. dopolnitvenem poveljstvu. Stroški za prevažanje koles in za prehranitev povrne uprava dež. brambe. Za uporabo koles je določena odškodnina: 30 K za avtomobile in 6 K za kolesarje.

Denarne kazni pri državnih železnicah. Po uradnem izkazu so 1. 1903. plačali železničarji, izvemši uradnike 41.022 K 90 h. To je precejšnja svota! Opomniti moramo, da često pride na posamnika zelo veliki del. Vemo za postaje-načelnika na Kranjskem, ki je bil naenkrat kaznovan za 240 K. To je bridko za človeka, ki ima 1200 K letne plače. Službena pragmatika je glede na denarne kazni pri državnih železnicah silno pomanjkljiva in zato opozarjamo svoje državne poslance, naj pri obravnavi proračuna ne pozabijo te važne točke.

O roparjih iz Zagorja ob Savi: V soboto, 11. febr. zjutraj od 1. do 3. ure so vlomili neznani tatje v trgovino g. Zimermana ter mu pokradli ves denar čez 1600 K, tako da niti enega vinarja ni bilo zjutraj v blagajni; razen denarja so vzeli tatje eno belo, eno navadno pisano srajco in spodnje hlače. Tatje so zlezli skozi okno, na katerem so čuda previdno zelo močno mrežo tako tiho iztrgali, da nihče ni slišal. Pustili pa so vse orodje, razne ključke, pile, svedre in roparsko železnino v bližini hiše. Orožniki zasledujejo predrzne lopove.

Iz Litije. Znani gostilničar pri Oblaku je že odšel 14. t. m. iz Litije v Zalec. Sedaj je gostilna zaprta.

Za župnijske knjižnice v Trstu so darovali tržaški duhovniki že nad 400 K. Dve petini tega denarja dobila slovenski knjižnici pri novem sv. Antonu in sv. Jakobu. Druge tri petine pa tri italijanske župnijske knjižnice. Te dni so se razposlale okrožnice za podporo slovenskim knjižnicam. Prosimo vse naše rojake, naj resno uvažujejo to novo podjetje in naj je podpirajo, kolikor jim je možno. Naj se pomisli, da je Trst središče, kamor se steka mladina iz cele Slovenije. Koliko se jih je izgubilo v verskem in narodnem oziru prav zato, ker smo se malo brigali za nje. Naj torej nihče ne reče: To me nič ne briga če hočejo v Trstu že kaj imeti, pa naj sami poskrbijo. Torej prosimo nujne podpore. V pojasnilo glede podpor župnijske knjižnice v Trstu izjavljamo, da le podpore duhovnikov tržaškega dekanata se razdele na enake dele

med dve slovenski in tri italijanske knjižnice, podpore ostalih slovenskih duhovnikov in drugih slovenskih rodoljubov se porabi izključno le za slovenske župnijske knjižnice.

Štajerske novice.

Š Nova narodna trgovina v Celju. S 1. sušcem bo otvoril gospod R. Strmečki iz Ljubljane trgovino z manufakturnim blagom v Celji in sicer na enem najlepših prostorov, namreč v posojilnični hiši na voglu graške in rotoške ulice, kjer je največji promet.

Občinske volitve v Te-harjih se bodo vršile prihodnjo soboto, 25. t. m. Pritisk od nemške strani je velikanski, pa tudi Slovenci ne bomo počivali, dokler ne pride v naše roke ta edina kmečka občina, ki je v nemških rokah.

Nemški patrijotje. Zadnja „Deutsche Wacht“ prinaša poziv, naj celjski Nemci pri slavnostnih prireditvah pozdravijo c. kr. okrajnega glavarja ali cesarskega namestnika z „Die Wacht am Rhein“ ali pa z „Bismarcklied“.

Pred celjskimi porotniki je bil obsojen 24letni delavec Ant. Strehar iz Blagovice na Kranjskem radi tatvine na pet let težke ječe, 60 let stari delavec Mart. Lubej iz konjiškega okraja pa radi požiga na 10 let ječe.

Senzacijelne govorice.

Po Celji krožijo vesti, ki vzbujajo velikan-sko senzacijo. Pred dnevi so pokopali namreč strojevodjo, ki je služil v mestnem smrdečem mlinu. In takoj se je zaslislalo, da je strojevodja bil zaduščen v „štinkmühle“. Žena umrlega mašinista je pravila, da je bil njen mož poprej vedno zdrav, a takej, ko je vstopil na delo v mestni mlin, je začel bolehati in tožiti, da mu ni dobro. Postajal je vedno slabejši in minoli teden ga je zadušilo. Zenica je prepričana, da ga je štink-malnarski smrad umoril; zdravniki so seveda zapisali drug vzrok bolezni. Vsekakor bi bilo treba, da vzame sodišče vso stvar v roke in preišče, kaj je na tem. da se ne bo vznemirjalo prebivalstvo. Govori se še o drugem strojevodji iz mestnega mlina, ki leži na smrti postelji.

Nemški poštni uradniki na Spodnjem Štajerskem.

Piše se nam: „Slov. Gospodar“ se v št. od dne 2. februarja obrača do širjega občinstva in še do slovenskega časopisja sploh, da bi pisali krajevna imena na pismih, absolutno v imenovalniku — in sicer zaradi nevednosti in ljubosti nemških poštinih uradnikov. Nekaj praktične vrednosti ima ta nasvet, ker se v mestniku ime dostikrat izpremeni. Sicer pa se je že lani pisalo, da bo letos — z novimi dopisnicami, celi red naslova obrnjen in premenjen, na vrhu krajevno ime. Prav. Nekateri že tako pšejo. Pa zaukazano še ni. In popolnoma izvesti se menda ne bo dalo nikdar. Neuki človek piše, kakor more in zna. In naslov v prvi vrsti nima namena, da bi se z njim olajšala služba poštneemu uradniku. — Utemeljevanje v dotičnem članku „Slov. Gosp.“ je pa jalo. Iskati po knjigi „v Pulji“, dosledno tudi „in Pola“, je neumnost. Mnogo nerodnosti zakrivi nevednost nekaterih poštinih uslužbencev. Imel sem priložnost zvedeti, kako marsikomu pri izkušnji ni treba — nič znati. Destikrat sem jih moral sam učiti, kako in kaj, ko nikdar ni bila to moja stroka in ne bo. Poslal sem pred leti pismo iz Maribora prijatelju v Makole, zapisal torej v „Makolah“, z ozirom na energično nevednost nekje na pošti še pridejal v oklepju „Maxau“, in glavnega poštne urada mariborskega, kjer bi, vsaj celoskupno, moralo vendarle biti kaj več znanja, so poslali moje pismo nekam na Nižje Avstrijsko, od ondod pa na Bavarsko, in tam, tam v tujini so našli Makole!!! To je debela nevednost! Tako neverjetno mogočnost dokazuje dejstvo. — Pa sem v okolici mariborski bivajoč dobil od marib. čitaln. društva vabilo na veselico v „Narodni dom“ — pa sem dobil pismo teden prepoznó; pismo (odprto) pa je bilo odposlano teden pred veselico. Romalo je daleč na mejo, kjer ni imelo kaj iskati, pomota zaradi krajevnih imen je bila v tem slučaju vsled popolne različnosti celoma izključena, in tam je ležalo pismo 10 dni. Pričali so vse to jasni poštni pečati. Vse je kazalo, da so nekateri poštni uslužbenci (nemški) zmenjeni in dogovorjeni med seboj, da kaka važna pisma, posebno važna vabila, namenoma založijo za nekaj časa. Nov dokaz: Vabil na tisti, zdaj zopet prosluli protestni skod zaradi slov. gimnazije v Celju pred tremi leti kar cel trakt proti Vojniku — kar bližnji sosed — ni dobil o pravem času, četudi so bila vabila razposlana, kakor se mi dozdeva, deset dni pred shodom. Da, to je dogovorjena zlobnost. Naša pisma mečejo nekateri nemški uradniki kar en masse v kot, da gotove dobe, ko vedo, da je zamujeno. Podobnih

slučajev bo vedel še marsikdo navesti. Opozorjam na to dejstvo zlasti društva, da malo pokontrolirajo. Proti takim uradnikom, ki z nami ravna tako bagatelno in sovražno — pri italijansko ali mažarsko zavutih imenih napenja vse svoje revne sile — proti takim — ostre krtačo in skrtučeno dlako razvesiti po bližnjem časniku, gg poslanci pa bič v roke! Še bomo našli pravice!

Š Slov. kršč. društvo „Domovina“ v Gradcu. O obnem zboru tega vrlega društva se nam poroča: G. predsednik Kukman otvori zborovanje s pozdravom na vse navzoče. Na to je sledilo poročilo odboro, ki je bilo jako zanimivo in ki dela vso čast vrlemu društvu. Pač malokje po slovenski zemlji je društvo, katerega člani bi bili tako poštvovalni kakor so „Domovinci“. Dvakrat na teden so se vršile redno pevske vaje, dvakrat tudi tamburaške vaje, in če je bilo treba tudi večkrat. Priredilo se je več gledaliških predstav in veselice, katere so imele zmiraj popoln uspeh, tako da so bili najeti prostori vselej pretesni. Po letu je društvo skrbelo za zabavo tudi z različnimi izleti v okolico, ki so se zmiraj dobro obnesle. „Domovina“ je v preteklem letu tudi mnogo storila za izobrazbo svojih udelež. V društvu se je osnoval poseben gledališki odsek, ki skrbi za gledališke predstave, pevski in tamburaški klub sta izvrstno vršila svojo nalogo. Velikega pomena pa je naredba društva, s katero je postavilo temeljni kamen slovenskemu otroškemu vrtcu v Gradcu, namreč pouk otrok slovenskih starišev v slovenskem jeziku. Ta naredba se je na obnem zboru razširila v toliko, da se te pravice lahko poslužijo vsi v Gradcu bivaajoči Slovenci in ne samo društveniki. Ta misel se je rodila torej med priprostim delavstvom, in „Domovina“ je pokazala graški inteligenci pot po kateri se pride do uspeha. Koliko Slovencev biva v Gradcu — a raztreseni so kakor izgubljene ovčice. Res čudno se nam zdi, da se še nihče izmed graške inteligence ni resno poprijel misli, ustanoviti v Gradcu slovenski otroški vrt. A vendar bi bil otroški vrt prvi pogoj vsega narodnega življenja med graškimi Slovenci. Kaj pomagajo vsa društva, v katerih se zbirajo v Gradcu prihajajoči Slovenci, če se pa njih otroci izneverijo narodu in potujcijo? Otroški vrt bi bil posebno za delavske sloje tudi v tem oziru velikega pomena, da dobi otroci čez dan, ko so stariši pri delu, varno zavetišče. Torej, graški Slovenci, ne dremajte, ampak delajte v uresničenje te ideje! — Otroke je poučeval v slovensčini po 2 uri na teden G. phil. Val. Rožič, član slov. kat. akad. društva „Zarja“. Nadalje je „Domovina“ prekrbela odraslim članom tudi pouk v nemščini in slovenščini. Odrasle moške člane je poučeval phil. Fr. Kotnik, član slov. kat. akad. društva „Zarja“, ženske pa G. preds. Kukman popoldne. — Društvo šteje sedaj 50 rednih članov. — Blagajnik poroča, da je bilo okoli 800 K prometa. Na to je sledila odborovalitev. Pri slučajnostih vabi G. Kramer, član slov. akad. tehn. društva „Taber“ k poljudnim predavanjem, katere je aranžiral izobraževalni klub „Tabera“. G. predsednik se mu zahvali za vabilo in pravi, da bo deloval na to, da se predavanju udeležijo kolikor mogoče tudi „Domovini“. G. cand. iur. Lovro Pogarčnik, predsednik slov. kat. akad. društva „Zarja“ povdarja, da ima „Domovina“ v programu iste točke kakor „Zarja“ namreč, krščansko, narodno in demokratsko idejo, tako da je skupno delovanje „Domovine“ in „Zarje“ lahko uspešno. Phil. Rožič poroča o svoji metodi pouka v slovenščini za slov. otroke. — G. predsednik Kukman vspodbuja društvenike in vse goste, naj pristopijo v velikem številu družbi sv. Mohorja. Na to je sledil neolicijski del. Občudevali smo vrli društveni pevski zbor, posebno nam je inponiral krasni tenor. Pa tudi neutrudljivemu in poštvovalnemu G. pevovodji ki je lahko ponosen na svoj pevski zbor, vsa čast! Tako nam je minul prijeten večer. Med „Domovinci“ si kakor doma, prav domačega se počutiti. Vi pa, slovenski mladeniči in dekleta, ki prihajate v Gradec, poiščite „Domovino“, v njej boste našli zares novo domovino. Društveni prostori se nahajajo v „Stiegersgasse“ št. 2. I. nadstropje. Domovini pa kličemo: „Pogrčavi poti vrlo naprej do naših ciljev!“ Na zdar!

Ljubljanske novice.

Ij Kaj se zgodi človeku, ki je „rojen na parketu“? O tem bo imel časa razmišljati štirinajst dni „akademik“ Svetek. Pred tedni ga je dal v „feršis“ častni sod, včeraj pa c. kr. okr. sodišče. Tožili so ga gg Sinkovec, Korbar in Lavš. V dvorani „Kotliškega doma“ je 18. decembra ob 4. uri zjutraj grozil Lavšu, da mu bo „fris stavšal“, Sinkovcu je dejal „degradiran lajtnant“, Korbarju „tak le praktikant“. Naposled je poleg teh poklonov naredil celemu

omizju in posebej še gospodu L. poklon z jako nedostojno gesto in živinskimi glasovi. Svetek se zagovarja: Take glasove rabijo aristokrati. (Smeje.) Jaz sem v svojem krokarškem življenju videl že mnogo hujših prizorov. — Juristu Lavšu je dejal: „Kaj boš ti mene učil, ki si plebejec, jaz pa sem rojen na parketu.“ Sodišče pa je smatralo, da je najboljša za Svetka, da gre za štirinajst dni s parketa jestričet, da se nauči olike. Obtoženec se je zagovarjal sam. To pot je imel nov cilindar

Ij Kaj bo z ljubljanskim gradom? Kakor znano, je občinski svet v poslednji svoji seji sklenil kupiti ljubljanski grad za vsoto 60 000 kron. Mestni občini treba se bo torej odločiti, kaj naj se zgodi z gradom, ki je vsled potresa precej pod škodovan in je potreben temeljitega popravlila. Iz poročila, ki ga je župan Hribav tej zadevi svojedobno predložil občinskemu svetu, je razvidno, da se namerava napraviti iz mesta na grad električno dvigalo. Kar se posloja samega tiče, priporoča se, da se ohrani severni, proti mestu obrnjeni trakt, ki bi se dal popraviti brez velikih stroškov. V tem traktu dali bi se prirediti lepi gostilnični prostori z velikimi dvoranami za razne prireditve. Ker je razgled iz dotičnih prostorov jako krasen in bi se dal na senčnatem dvorišču napraviti lep gostilnični vrt, ni dvomiti, da bi bila gostilna zlasti poleti dobro obiskovana. Ostali prostori tega trakta dali bi se prirediti za stanovanja, nekdanje ogromne dvorane, kjer so se nahajali zapori in delavnice, pa bi se dale prirediti tako, da bi se v njih zamogle praznovati večje slavnosti ter prirediti posebni slavnostni shodi. Občinski svet utegne se s to zadevo pečati že v bližnji prihodnosti.

Ij Desetletnica potresa. Dne 14. aprila letos bo minulo ravno deset let kar je obiskal Ljubljano potres. Od tedaj se je pa za najmanj 50 let prenovila. 7. maja t. l. pa bo deset let minulo, odkar je cesar zadnjič — ob priliki potovanja v Pulj — obiskal Ljubljano.

Ij Bob v Trnovem ali za jutri se vršijo maskarado pevskega društva „Ljubljana“ so dekoracijske dela do malega dokončana. Popolnoma narodna naslovu maskarade kar najbolj odgovarjajoča in nepretirana dekoracija napravi na prišleca najboljše vtis. Tako originalne dekoracije Sokolova telovadnica že dolgo ni imela. Poleg tega so naznanjene originalne skupine. Zabava obeta biti neprisiljena in vsled tega dobra. Društvo je storilo vse, da se prireditve posreči.

Ij Zanimiva predstava. Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v Ljubljani priredi v nedeljo, 19. februarja 1905. v svojem domu, Komenskega ulice 12 zabavni večer. Spored: Nikolaj Zrinjski. Tragedija v petih dejanjih (devetih slikah). Godi se leta 1566. Prosta zabava s petjem. Začetek točno ob 6. uri zvečer. Vstopnina za osebo 25 novčičev. K obilni udeležbi prijazno vabi odbor.

Ij Zabavni večer priredi jutri ob 6. uri zvečer ženski odsek „Sloven. krščan. soc. zveze“ v društvenih prostorih Selenburgove ulice št. 6, II. Na sporedu je: Govor G. dr. Jeršeta, deklamacije, prosta zabava. K obilni udeležbi vabi odbor.

Ij Neprevidna vožnja. Sinoči je povozil nek izvošček na prestoru v Dunajске ceste v Prešernove ulice strojnega ključarja Jakob Jereba, kateremu sta šla dva kola čez nogo. Pri padcu si je Jereb poškodoval tudi dva zoba.

Ij Trpinčenje živali. Včeraj sta neki krojač in neki 11 let stari šolski učenec brez vsakega vzroka okamnjala v Krojaških ulicah nekega psa tako močno, da sta mu dvakrat prebila glavo. Policija je izvedla za njih imena.

Ij Glasoviti Jožef Prek, iz Šmartna pod Šmarno goro, ki je pobegnil iz prisilne delavnice in od vojakov, ter se je klatil po Italiji in drugih evropskih deželah in ki je bil končno prijet, ko ga je domotožje prignalo zopet v domovino, je bil pred garnizijskem sodiščem obsojen v 3letno ječo. Ves čas, dasi je bil predstavljen 30 pričam je trdil, da ni Prek, temveč Antonio Puppo iz Švice in na noben način ni hotel razumeti slovenščine. Dognalo se je da si je tudi v Monakovem in v Švici na del ko je bil prijet radi tatvine druga imena. Preka prepeljejo v Komorn. Iz preiskovalnega zapora je poizkušal opetovano pobegniti. Pred njegovo celico je radi tega morala stati dvojna straža.

Ij Plesni venček podčastnikov tukajšnjega topničarskega polka št. 7, se 21. t. m. ne vrši v „Sokolovi“, ampak v velikih gorenjih dvorani „Narodnega Doma“.

Ij Slavnost III. Marijine družbe pri uršulinkah. Poleg Marijine kongregacije v uršulinskem penzijuatu imata pri uršulinkah svoj sedež tudi kongregacija gospodičen in III. Marijina družba. Zadržna imenovanih družeb je bila v nedeljo, 12. febr., zlasti odlikovana. Priredila je slavnost,

ki jo je počastil s svoje navzočnostjo tudi presvetli knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič. Pri slavnosti so uprizorile članice igrokaz „Sv. Filomena“. Igra je dosegla popoln uspeh; k temu je pripomogla skrbna uprizoritev, lepa oprava in seveda pred vsem spretno hvalno igranje vseh igralk. S posebno pohvalo moramo omenjati še petje v igri. Solospevi kakor tudi dvospevi in zbori so bili izvrstno izvežbani in s pravim umevanjem prednani. Tudi pri drugi igri „Prigospodi“ so igralka pokazale veliko spretnost. Igra je tekla silno gladko preko desk in ves čas vzbujala veliko veselost. — Pred odhodom je presvetli knezoškof v jedrnatem nagovoru opozoril družbenice na važnost Marijine družbe in nekatere dolžnosti njenih udov.

Razne stvari.

Bolgarska in mali obrt. Bolgarska vlada je izdala že leta 1897 naredbo, da smejo državni, okrajni in občinski uradniki nositi le tako obleko, oziroma obuvati, katero je izgotovljeno pri domačem obrtniku. V protivnem slučaju se kaznujejo z globo 60 do 100 levov. Tisti, ki bi uradnikom prodajal v tujini izgotovljene izdelke za domači proizvod, je kaznovan z globo od 100 do 600 levov ali polletnim zaporom. (Lev je po našem 95 h.)

Karakteristika ruskega vojaka. Polkovnik Gaedke podaje v „Berl. Tageblattu“ zanimivo karakteristiko ruskega vojaka: V službi z ruskim vojakom ne ravnašmo slabo. Zato pa traja njegova služba dalje; z njegovim podukom ni treba hiteti. Ruski vojak je navajen, da ga predstojniki hvalijo. Kdor ni pohvaljen, smatra to za ukor. Kazen je lažja, ko na Nemškem. To leži v celi naravi Rusov, ki je silno priprosta in oprezna. Zato pri paradi ne napravi take sijajnega vtisa, ko nemški vojak, v katerem je ličnost in snažnost v navadi že do smešnosti. Ta lastnost nemškega vojaka je ruskemu vojaku in častniku v posmeh. K pomanjkanju snažnosti v ruskem vojaku se pridružuje še to, da mu, kakor tudi njegovim predstojnikom, erarjev imetek ni svet. Toda ta stari greh ruske vojne uprave se še doslej nikdar v nobeni vojski ni kazal tako malo ko v tej. Vsi ruski vojaki se ločijo od drugih po dobrohotnosti in dobroščnosti. Ta mehkost se kaže ne le proti svojem, ampak tudi proti neprijatelju. Ako hoče kdo zmagati v vojski, ne sme štediti krvi in življenj. Tega pa doslej ruski generali niso razumeli. Prav iz tega vzroka so Japonci Rusom naprej, ker so polni divje energije, ki jih žene do zmage. Rusi pravijo, da je temu vzrok pijanost, a vzrok je železna kazn. Ruska vojska mora dospeti do enake divjosti, sicer ne bo premagala nasprotnika. Ruski vojak je družaben, zato se bojuje dobro le med tovariši. Na fronti je jako dober, toda na bokih, ko se morajo vrste raziti, je slabjši. To so izprevideli Japonci ter se izogibajo zato frontalnim napadom; pač pa vedno delujejo proti ruskemu boku.

Grozovitosti evropskih kulturencov v Afriki. „Matin“ poroča, da so dne 15. t. mes. zaprli v Parizu uradnika v naselbinah, Taqueta. Dolže ga grozovitosti proti zamorcem. Dne 14. julija min. l. je na francoskem zemljišču dal na grozovit način umoriti nekega zamorca. Dal ga je zvezati in vtaknili so mu v usta dinamitno patrono ter jo zažgali. Druga je dal obglavit. Glavo je dal skuhati in to juho so morali jesti njegovi sorodniki.

Eksplodizija na podmorskem čolnu. Na podmorskem čolnu A. V. v kingstownškem pristanišču se je dne 16. t. m. dvakrat unel plin. Prva eksplozija je povzročila, da so bili 3 možje ubiti in dva ranjena. Topničarka „Hazard“ je prihitela na pomoč. Ko je stopilo pomočno moštvo na krov podmorskega čolna, se je izvršila druga eksplozija, pri kateri je bilo ranjenih 19 oseb.

Najmanjše armade na svetu. Neki angleški list piše: Najmanjšo armado na svetu ima kneževina Monako s 75 gardisti, 75 karabinjerji in 20 gasilci. Potem pride Luksemburg s 135 orožniki, 170 prostovoljci in 39 godci. V času vojske se zviša število prostovoljcev na 250 mož. V republiki San Marino se vpeljali splošno brambeno dolžnost, tako da šteje cela armada lahko 958 mož in 39 častnikov pod poveljstvom enega maršala; v mirnem času šteje seveda vojska le 60 mož. Čudno je število častnikov v razmerju s prostaki v republiki Liberia. Tu šteje vojska 800 častnikov, a le 700 prostakov.

Velik diamant. Iz Johannesburga javlja, da so našli na ondrotnih diamantnih poljih velik diamant, 334 karatov.

Japonci in glasba. Japonci goje poleg domače dalj časa tudi že zapadno (evropsko) moderno glasbo in sicer z dobrimi uspehi. Tokio ima kakor znano svoj popoln konservatorij. Sedanja vojska ni nikakor škodila gojitvi glasbe, ampak zdi se, da jo je le še bolj razvnela. Pri nekem iz-

med najnovejših koncertov je bila med drugim na programu sledeča točka: Zmagoslavni spev iz Händelovega „Juda Makabeja“ pod naslovom — Zmagoslavni spev od Jala.

Velikan. Angleški listi poročajo o pravem čudesu, o silno velikem človeku, pravcatem velikanu, ki mu je ime Mahnov. Visok je nekaj nad 3 metre, težak pa 3 in pol centa. Zjutraj izpije 1—2 litra mleka ali čaja, sne 18 trdo kuhanih jajc ter 6—8 kosov kruha s surovim maslom. Pri drugem zajtrku sne 2—3 funte mesa, 5 funtov krompirja ter izpije 1 liter piva. Pri kosilu (ob petih popoldne) sne poleg juhe 3—5 funtov mesa — včasih tudi več, ako ga je ravno volja —, nekoliko rib, krompirja, 3 funte kruha in spi je 1—2 litra piva. Ob večer zvečer gre k večerji ter poje 15 jajc, velik kos kruha, spi je liter piva in lonec čaja. Sedaj nastane le še vprašanje, kdo vse to plača.

Čudno dete. V Kezepulju na Ogrskem je neka žena rodila čudno dete. Ima dva lica, eno normalno, drugo zelo malo; 4 ušesa, 4 normalne roke, 4 normalne noge, ki so izrastle po dve skupaj. Ta „unicum“ je kmalu po rojstvu umrl in so ga poslali v budimpeštanski muzej.

Telefonska in brzjavna poročila. Atentat na velikega kneza Sergija.

Moskva, 18. febr. Ko se je včeraj zgodil atentat bila je soproga velikega kneza Sergija v svoji sobi na Kremu ter delala za žrtve rusko-japonske vojske. Enega bežečih napadalcev, ki je držal v rokah revolver, je prijel neki policist, kateremu je napadalec dejal, da je hotel vsakega ustreliti, kdor bi ga bil hotel ovirati pri izvršitvi namena. Svojega dejanja ni tajil, a izrazil je zadovoljnost, da soproge velikega kneza Sergija ni bilo v kočiji. Izjavil je, da je član tajne ruske revolucijske policije.

Moskva, 18. febr. Eksplozija pri atentatu je bila strašna. Velikemu knezu je bila odtrgana glava od telesa, jako težko je bilo zbrati posamezne kose trupla in kosti, ki so ležale več metrov daleč na okoli. Četrto ure pozneje je umrl vsled strašnih ran tudi knezov kočijaž. Takoj po atentatu je prihitel vojaški oddelek iz Kremla ter zaprl prostor, na katerem se je izvršil atentat. Ljudje so jemali koščke razbitega voza seboj za spomin.

Moskva, 18. febr. Po mestu se širijo najraznovrstnejše govorice. Od napadalcev so 3 aretirani, eden je agnosciran. — Skoro gotovo so se napadalci včeraj pripekljali iz Peterburga, preoblečeni kot kmetje.

Peterburg, 18. febr. Tukajšnji generalni guverner Trepov je odredil pri mnogih dijakih hišno preiskavo ter mnogo dijakov zaprl.

Peterburg, 18. febr. Angleški kralj je carju brzjavno izrazil svoje ogorčenje nad atentatom.

Berolin, 18. febr. V Carskem selu je vtisk atentata na vel. kneza Sergija jako mučen, zlasti, ker so ravno danes slovesno sprejeli princa Friderika Leopolda Pruskega. Govori se, da sta bili dve bombi vrženi v vel. kneza Sergija.

Peterburg, 18. febr. Poleg velikega kneza je bil ubit tudi njegov adjutant knez Merčevski. Novega načelnika tajne policije je Trepov poslal takoj v Moskvo, da priostvuje preiskavi.

Peterburg, 18. febr. Carska gledališča so zatvorjena, v privatnih gledališčih še igrajo.

Moskva, 18. februarja. (K. ur.) Brzjavni uradniki in drugi uslužbenci več železniških črt so pričeli stavkati.

Moskva, 18. februarja. Neka žena je pobrala iz blata možgane umorjenega kneza.

Peterburg, 18. februarja. Atentat v Moskvi je tu povzročil veliko senzacijo in razburjenje. Posebne izdaje listov so naznanjevale občinstvu dogodek. Carju je prvi sporočil dogodek podpredsednik ministrskega komiteja. Car je prebledel, nekoliko omahnil ter se podprl z roko na pisalno mizo. Končno so se mu izvile besede: „Ubogi Sergij!“ Nato je zaplakal. Carica je bolna, raditega ji niso še ničesar povedali.

Genf, 18. februarja. Med tu živečimi ruskimi revolucionarji je atentat vzbudil

eliko zadovoljnost. Gotove so napadalci oni ruski revolucionarji, med njimi nekaj dijakov, ki so nedavno odpotovali v Rusijo z gotovimi nameni. Ruski revolucionarji pravijo, da bodo zopet začeli s prejšnjo uspešnejšo taktiko.

Moskva. 18. febr. Velikemu knezu Sergiju je bila glava razbita na 1000 koscev. Odrzan mu je bil zgornji del telesa od desne rame do levega boka.

Peterburg, 18. februarja. Car je izdal manifest, v katerem obžaluje izgubo svojega strica in pravi, da je prepričan, da bodo z njim sočustvovali podaniki.

Peterburg, 18. febr. Danes je seja ministrskega komiteja. Witte, ki zadnji čas ni bil v posebni milosti pri carju je pozvan k carju, da mu poroča.

Zužemberk, 18. febr. In vendar je padla dvorska liberalna trdnjava. Vsi rekurzi jo niso dvignili.

Trst, 18. februarja. „Piccolo“ polemizira dalje proti govoru poslanca Pleja in hoče dokazati, da Slovenci v Trstu in Gorici nimajo pravice do šole.

Pulj, 18. febr. Premiščanje tržaškega domobranskega polka št. 5 v Pulj je gotova stvar. Združijo se v skupno garnizijo 1., 2. in 3. bataljon, tudi oni iz Gorice z vsemi oddelki in dopolnilnim okrajnim poveljstvom vred.

Praga, 18. februarja. Nad stoda delavcev se je zastropilo v Češki Lipi ker so jedli pokvarjene klobase. Pri mesarjih se vrše hišne preiskave.

Lodz, 18. febr. Včeraj je bil tu zopet boj med stavkajočimi in vojaštvom. Vojaki so streljali. Ubitih je 7 delavcev, več ranjenih.

Krakov, 18. febr. „Czas“ poroča, da je bilo v Varšavi mnogo ljudi na skrivnem obešenih. List poroča o 10 vozeh, na katerih so bila trupla obešencev, 20 oseb je bilo postavljenih poleg nekega zidu in ustreljenih.

Peterburg, 18. febr. Vsled slabe vode je nastala legarjeva epidemija. Do 200 ljudi umrje na dan.

London, 18. febr. V bojih ob Šahu je bil ranjen Stakelberg in trije polkovniki.

Meteorologično poročilo.
Višina n. morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiju	Vetrovi	Nobe	Padačina v 24 urah v mm.
17	9. zveč.	741,8	-0,4	brezvetr.	del. obl.	0 0
18	7. zjut.	741,9	-4,1	sr. svzh.	jasno	
	2. pop.	741,2	+3,7	sl. ssvzh.	cel. obl.	

Išče se
žagar,
ki zna dobro rezati tavolete na dve klinji.
Natančnejši pogoji se izvedo pri lastniku žage Mateju Grudnu na Vincih pri Sodražici.

Išče se spreten, izurjen
potovalec
za trgovino s stroji,
vešč slovenskega, nemškega eventualno italijanskega jezika. Podrobne ponudbe na upravnistvo tega lista.

Trgovina
316 1-1
M. Žargi
Ljubljana, Židovske ulice št. 5
prodaja po nizki ceni potrebščine za krojače in šivilje, dalje raznega perila za moške in ženske srajce, kravate, modrecev i. t. d.
Zaloga vencev in šopkov.

Zahvala.
Za mnoge dokaze sočutja, ki so nam došli ob boleznih in smrti našega nepozabnega sina, brata, nečaka in bratranca, gospoda
Emila Schiffrer
sedmošolca v Rudolfovem
od naših sorodnikov, prijateljev in znancev, izrekamo tem potom najtoplejšo zahvalo.
Posebno se zahvaljujemo prečduhovščini novomeški in župnije Prečna, gg. usmilj. bratom, učiteljskemu zboru novomeške gimnazije, gospodom dijakom in slav. „Dolenjskemu pevskemu društvu“ za prekrasno petje, vsemu železniškemu osebju, p. n. gospod in gospodom za požrtvovalno postrežbo in tolažbo ob njegovi bolezni, vsem darovalcem prekrasnih vencev, sploh vsem, ki so spremili rajnika k večnemu počitku.
314 1-1
Novo mesto, 17. febr. 1905.
Žaluječi ostali.

Seydlin

Najbolje za zobe.

VII. redni občni zbor
„Hranilnice in posojilnice“
pri Sv. Jakobu ob Savi
dne 12. marca 1905 ob 3. uri popoldne.
Dnevni red:
1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobrenje računov za l. 1904.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Poročilo o izvršeni reviziji l. 1904
5. Prememba pravil in slučajnosti.
Sv. Jakob ob Savi, 16. febr. 1905.
200 1-1
Načelstvo.

V najem se dá posestvo
obstoječe iz hiše, gospodarskega poslopja, zemljišča ter gozda, z vso hišno opremo za tuje. Odda se v celoti ali le deloma. Oddajalo se bo v dneh od 21. do 25. februarja, ostali predmeti se prodajo na dražbi.
Podrobnosti se poizvedo pri posestniku
Matevžu Kemperle v Podbrezju,
Gorenjsko, 299 1-1

Vsprejmo se takoj:
Zanesljiv, energičen
ključavničarski predelavec,
310 3-1 izurjeni
ključavničarji
za štedilnike in ograje, kakor tudi dobro vajeni mizarji.
Kje, pove upravnistvo „Slovenca“.

Tržne cene v Ljubljani
dne 18. svečana.

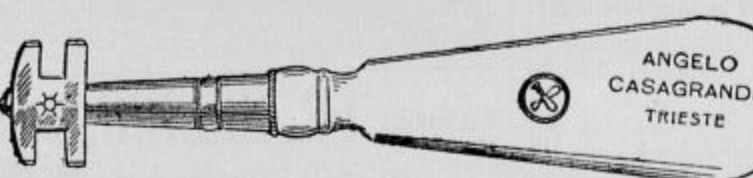
	K h		K h
Goveje meso l. v. kg	148	Pšenica . . . 100 kg	22 81
Telečje meso . . .	152	Rž	18 —
Prasičje » sveže »	160	Ječmen	17 50
Košturnovo meso »	108	Oves	18 —
Maslo	22	Ajda	19 50
Mast prasičja . . .	160	Proso, belo, »	20 —
Slanina sveža . . .	140	Koruza	16 —
» prekajena »	160	Krompir	7 80
Jajce, tri	22	Drva, trda, m ³	10 —
Mleko, liter	18	» mehka, »	8 —
Piščane	120	Seno, 100 kg . .	6 80
Gelob	40	Slama, »	6 —
Fižol, liter	32	Pšenična moka št. 1	32 50
Grah, »	34	Koruzna » . . .	19 —
Leča, »	24	Ajdova » št. 1	38 —

Zgodnji krompir,
beli amerikanec in rožnik, tudi kislo zelje, repo in čebulo, kupuje po najvišji ceni
Jozef Leuz 242 3-3
v Ljubljani pri novem Fran. Jozefovem mostu.

Kat. bukvarna v Ljubljani
želi kupiti:
Marn, Jezičnik.
Leto: I, II, III, VI, VII, IX, XXV in XXVII.
Kdor je voljan prodati enega ali več teh letnikov (četudi nad kupno ceno) naj nam blagovoli nemudoma naznaniti.

Pozor!
V Udmatu, na Martinovi cesti, Selu, Viču itd. blizu Ljubljane iščem prazno
stanovanje
s 4-5. sobami s pritliklinami, ali majhno 3-2 hišico v najem ali v zakup. 301
Natančnejša pojasnila le pismeno sprejme Fran. Jonke, Ljubljana, Kongresni trg 16.

Pijte Klauerjev „Triglav“
najzdravejši vseh likerjev.
5441 50-144

Diamanti za rezanje stekla

po K 1'80, 2'40, 3'—, 4'—, 5'—, 6'—, 8'—, 10'—, 15'—, 20'—, 30'—.
ANGELO CASAGRANDE v Trstu, Portici di Chiozza 1. Telef. 994.

Najfinejša naročila po meri.
Iz najfinejšega pristnega angleškega in francoskega blaga se izdelujejo v Londonu, Parolu in na Dunaju najfinejše in najmodernejše obleke, površniki in športne suknje. Obleke, ki so jih moji cenjeni odjemalci naročili pri meni in jim ne ugajajo, sprejemam nazaj in jim na željo pripravim druge. Mer je pristno angleško in francosko blago zelo trpežno in elegantno, je morem priporočati kar najtopleje
Velepospovnanjem
309 3-1
O. Bernatovič, Mestni trg 5.

Ponos vsake gospodinjice je dobra kava.
Kathreinerjeva Kneippova sladna kava
se ne bi smela pogrešati več v nobenem gospodinjstvu, kadar se napravi kavina pijača.
Zahtevajte le izvirne zavojke s imenom „KATHREINER“.

Lak za sobina tla, dá kres i bojo v jednej prevlaki ter se kaj hitro suši. Za samo uporabo zalogi pri tvrdki **BRATA EBERL v Ljubljani,** Frančiškanske ulice. 524 11 11-9
Vnanja naročila proti povzetju.

Velikanska pesa
iz Kvedlinburga.
Kraški in ameriški grah, ruski lan, vseh vrst detelje, posebno za čebelno pašo Phacelia in Esparsetto, vse vrste travnih semen za napravo ali zboljšanje senožeti, kakor tudi vse vrste zelenjadi, zajamčeno kaljive se dobe pri
308 6-1
Petru Lassniku v Ljubljani, Marijin trg.

Razpisuje se organistova in cerkvenikova služba.
na Dobrovi pri Ljubljani.
Plača od 350—400 gld.
290 2-2
Župni urad na Dobrovi.

Nad 10.000 komadov
v zalogi.
Vsak komad je zajamčen.
Razpošiljatev tudi posameznih komadov po povzetju.
Originalne tovarniške cene.
221 52-2

Vabilo

na

VIII. redni občni zbor

„Hranilnice in posojilnice“
v Škocjanu pri Dobravi,
registrovane zadruge z neomejeno zavezo

ki se vrši

na Pepelnico, dne 8. marca 1905 ob
9. uri dopoldne v posojilnični pisarni
hiš. št. 1.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Potrjenje računovskega zaključka za 1904.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Prememba pravil.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor vsled nezadostnega števila članov ne bi bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje to je ob polu 10. uri dopoldne v taistem prostoru in s taistim dnevnim redom drugi občni zbor, ki sklepa pri vsakem številu članov.

302

Načelstvo.

Vabilo

na

IX. redni občni zbor

„Komsumnega društva“
v Staremtrgu pri Ložu

vpisane zadruge z omejenim poroštvom

ki se bode vršil

v nedeljo, dne 5. marca 1905 ob 3. uri
popoldne v zadrugihih prostorih v
Staremtrgu.

Spored:

1. Poročilo načelstva.
2. Polaganje računov za l. 1904.
3. Odobrenje računov.
4. Volitev odbora.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Raznosterosti.

290

K obilni udeležbi vabi p. n. ude.

odbor.

Vabilo

na

VII. redni občni zbor

„I. delavskega konsumnega društva
na Jesenicah“,

registrovane zadruge z omejeno zavezo

kateri se bode vršil

v nedeljo, dne 5. marca 1905 ob 3. uri
popoldne v gostilni pri Markotu
na Savi.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računa za l. 1904 in sklepanje o razdelitvi čistega dobička.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Prememba pravil.
7. Slučajnosti.

315

K obilni udeležbi vabi člane

načelstvo.

Učencem

se takoj sprejme v špe-
cerijsko trgovino.

Naslov pove upravništvo.

Otroška vrtnarica

vešča slovenskega in nemškega jezika, želi
stopiti v službo v kakem zavodu otroškega
vrta ali privatno podučevati pri kaki boljši
hiši. — Pisma naj se pošiljajo na uprav-
ništvo „Slovenca“.

293 5-2

35 52

Najcenejša pot za zdaj!!

„RED-STAR-LINE“

RDEČA ZVEZDA

v Ameriko

preko Antwerpna v New-York,
Philadelphia.

Gld. 100.—
za železnico in barko.

Hitra in varna vožnja na moderno oprav-
ljenih, novih brzoparnikih te solidne
družbe s pošteno in čisto postrežbo.
Natančen, zanesljiv pouk in veljavne
vozne liste dobite v Kolodvorskih ulicah
št. 41, od južnega kolodvora na desno.
Za zastopstvo „Rdeče zvezde“:

Ivan Nep. Resman.

V našo pisarno pridite za gotovo vsaj v
torek dopoldne, da prestopite pravočasno
na barko v soboto zjutraj. Naši parniki —
Finland Kronland, Vaderland, Zealand vozijo
do New Yorka osem dni. To je priročno. Uj-
udnost, snaga in zdrava hrana je na njih
pri nas prvo in zadnje.

Red Star.

Gospoda moja, ali pijete

313 10-1

Cvekov brinovec iz Kamnika?

Št. L. 152/5
1

OKLIC

Javne prostovoljne dražbe zemljišča vlož. štev. 47 katastr. občine Petersko predmestje II. del.

V soboto dne 25. februarja 1905 zjutraj ob 11. uri vršila se bo javna dražba
gospoda

Josipa Petriča, posestnika v Ljubljani

Martinova cesta hiš. štev. 20 lastnega hišnega posestva vlož. štev. 47 katastr.
obč. Petersko predmestje II. del.

Hiša je novo zgrajena, leži na jako ugodnem prostoru, ima celo vrsto sob, dvoran,
skladišč in kleti in je uporabna tako za raznovrstna podjetja kakor tudi za stanovanje.

To hišno posestvo je sodno cenjeno na 55.763 K in znaša tudi vsključna cena
55.763 K.

Na hiši je vknjiženega posojila 45.000, kateri znesek zamore ostati tudi še po
prodaji na hiši vknjižen. Sploh ostanejo vknjiženim upnikom njih pravice nedotaknjene.
Ostali dražbeni pogoji so vsakemu na vpogled v pisarni dr. Josip Furlana od-
vetnika v Ljubljani in v podpisnem uradu med uradnimi urami.

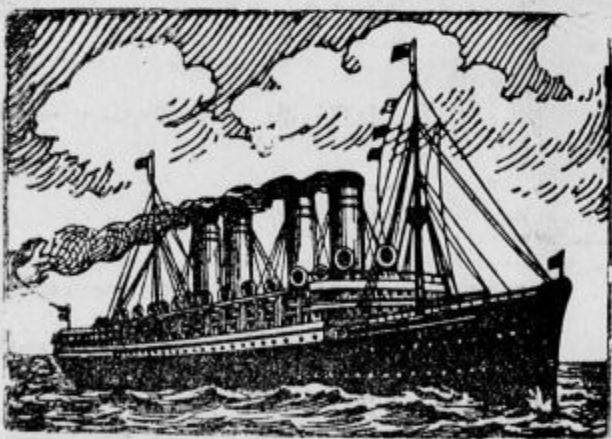
Prodajalec g. Josip Petrič pridržuje si pravico, da v teku 3 dni po storjeni dražbi
enega od obeh najvišjih ponudnikov ali pa nikogar ne sprejme.

V Ljubljani, 15. februarja 1905.

291 3-2

Avugst Drukar,

substitut c. kr. notarja Ivana Plantana, kot sodnega komisarja.

Zastopnik: FR. SEUNIG, Ljubljana

31 Dunajska cesta 31

zraven
krajcu

HAMBURG-AMERIKA

Iz Ljubljane v

Novi Jork.

Odhaja se iz Ljubljane vsak
ponedeljek, torek in četrtek
v tednu.

1503 52-24

Izvrstna sigurna vožnja z brzo-
parniki samo 6 dni.

Pojasnili po večkrat brezplačno.

Delavnica za vsa cerkvena dela

se priporoča za izdelovanje vsakovrstnih kipov, altarjev,
križevih potov, božjih grobov, božičnih jaslic,
posrebranih svečnikov i. t. d. Velika zaloga dovršenih
kipov, križev in slik.

294 24-1

Zahtevane fotografije in načrti s povratno pošto.
Stotine spričeval in pohvalnih pisem na razpolago. Delavnico z
cenj. naročilom podpirati prosi vdani

Konrad Skaza, St. Ulrich-Gröden (Tirol).

Prva hrvaška tvornica
žaluzij, rolet, lesenih in
železnih zavojnih rolet
za izlozbe in portale

G. Skrbič
ZAGREB, Ilica 40
priporoča
svoje priznane
solidne, točne
in cene proiz-
vode.

276
12-1

Centri zastoj in franko.

Lepo posestvo
z gostilno

se prodaja z zemljiščem ali pa samo hiša,
v kateri je stara, dobro obiskovana gostilna,
pripravna tudi za napravo prodajalne. Pla-
čilni pogoji zelo ugodni. Več pove lastnik
Anton Vidmar, Ambrus, pošta Zagradec, po-
staja Zatičina.

573 5-1

Hiša na prodaj!

Vsled rodbinskih razmer bo dne 1. marca
ob 9. uri prostovoljna prodaja v
Cerknici št. 62. Prodajala se bo eno-
nadstropna hiša poleg glavne ceste,
pripravna za gostilno, prodajalno in pekarijo,
zraven je klet, velik hlev, skedenj, (šupa)
in kozolec, potem njive in travniki,
vse v najboljšem stanju. Plačuje se lahko
na letne obroke. — Kupci se vabijo. — Po-
jasnila daje lastnik

Anton Majdič na Trati

282 2-1 pri Škofjiloki.

Znana

Bobnarjeva kovačnica
v Kandiji pri Novem mestu

se dá meseca aprila v najem. Odda se ali kovač-
nica sama, stanovanje in drugo pa posebej; še raje
pa vse skupaj enemu najemniku: kovačnica, hiša
z gospodarskim poslopjem in poljem. Redi se lahko
krava in eden ali dva prašiča. Več pove Janez
Kuščan, posestnik v Kandiji.

183 2-1

Mizar išče
močnega
strugarja

pod ugodnimi pogoji. Delo trajno.
Naslov pove upravništvo „Slovenca“.

A. Kracmer zaloga
Ljubljana, Sv. Petra cesta 6
klavirjev

priporoča
popolno zalogo
kratkih klavirjev
mignonov in planin

najbolj renomiranih firm
po najnižjih cenah. Pre-
igrani klavirji, solidno in
stanovitno prenašeni so vedno v zalogi.

Edino zastopstvo za Kranj-
sko firm: L. Bösendor-
fer, c. kr. dvorni in komor-
ni izdelovalec klavirjev na
Dunaju; Br. Stingl, c. kr.
dv. zalagatelj na Dunaju.

Klavirji se popravljajo,
abirajo in izvršajo se pod-
laganje z usnjem strokov-
njaško in preskrbno in
zaračunavajo najcenejše.

1517 52-23

Cena škatljici 20 vin. — Manj nego 11 škat-
ljic, ki stanejo 2 kroni, se po pošti ne pošilja.

Naznanilo in priporočilo.

Oblastveno koncesijonirani vodnjaški mojster
Jakob Janež

naznanja slav. občinstvu, da se je preselil z Do-
lenjske ceste 27 v Radeckega vas št. 12 ter se
priporoča v obila naročila.

214 3-3

Važno! Za Važno! gospodinjje, trgovce in živinorejce.

Naiboljša in najcenejša postrežba
za drogve, kemikalije, zelišča, cvetja, kore-
nine itd. tudi po Kneippu, ustne vode in zobni
prašek, ribje olje, redilne in posipalne moke
za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne
predmete, fotografske aparate in po-
trebščine, kirurški aparati vsake vrste,
sredstva za desinfekcijo, vosek in paste za
tla itd. — Velika zaloga najfinjšega ruma
in konjaka. — Zaloga svežih mineralnih
1244 vod iz soli za kopel. 52-31

Oblastv. konces. oddaja strupov.
Za živinorejce posebno priporočljivo:
grenka sol, dvojna sol, soliter, encjan, kolmož,
krmin, apno i. t. d. — Vnanja naročila se
izvršujejo točno in solidno.

Drogerija Anton Kanc
Ljubljana, Šelenburgove ulice 3.

Brezplačno in poštnine prosto

pošilja vsakemu na
zahtevo svoj ilu-
strovani cenik prva
in največja izvozna
trgovina z urami, bi-
seri, zlatino, srebr-
nino, optičnimi stvar-
mi, godbenimi avto-
mati itd. 952 52-41
Dietingerjev nasl.
Teodor Fehrenbach

v Mariboru (Štaj.),
Gospiska ulica 26,
v lastni hiši.
Nikl. rem. ura od 1.80 gld., srebrna rem-ura
od 4 gld., zlata rem. ura od 10 gld. dalje.
Izvršujejo se tudi vsa v to stroko spadajoča po-
pravlila natančno, vestno in jako očno.

Optični zavod

Maročila in popravila
se izvršujejo ceno in
točno.
Fr. P. Zajec,
v Ljubljani, Stari trg št. 26.

Maročila in popravila
se izvršujejo ceno in
točno.

Amerikanski motor na bencin

Kajoliti in majceniti
— za kmetijo in obrt —
od dva do pet konjskih moči.
Vsaki del motorja se lahko zamenja, ter si
vsako popravilo lahko sam preskrbi.
1254 Dobivajo se najbolje pri 52-31
Karol Kavšeka nasl.

SCHNEIDER & VEROVSEK

LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 16.
Tudi vsi poljedelski stroji
kakor: mlatilnice, slamorez-
nice, vrtila, čistilnice, mlini
za sadije in grozdje, preše itd.
Traverze, cement, štorja,
okovi in orodje za vsako obrt.
Ceniki na razpolago.

155 52-4

Pozor!

Prijatelj iz mesta in dežele
ne zamudi stopiti mimogrede
sredi mesta v staroznano go-
stilno G. Auerjevih dedičev
pri „belem konjičku“
v Wolfvih ulicah. — Tam
dobiš vedno sveže izborno
marčno pivo iz domače pivovarne,
kakor tudi mnogo-
vrstna naravna pristna vina
in dobro kuhinjo. Skrbni se
za točno postrežbo in so-
odlično ceno. ☐ ☐
J. Spunt, gostilničar.
155 52-4

155 52-4

Cementna zarezna strešna opeka

iz portland-cementa in peska.

Streha prihodnosti.
1012 Patentirana v 30 državah. 52-37

Trpežnejša in lažjša streha, kakor iz
vsake druge vrste strešnih opek iz ilovice.

Edini izdelovatelj za Kranjsko:
Janko Traun
Izdelovatelj cementnih, Glince pri Ljubljani.

Nikakih slivh las in brade več!

Mladeniško mehko in naravno barvo las
se doseže le z uporabo Vitek-ovega
nucina
(zak. zajamčeno) 1098 52-35
1 steklenica 1 K. Tisoči priznanj dokazujejo iz-
bornost Nucina. — Nucin barva trajno, ne iz-
gubi barve in ni masčoben. En poizkus dovede
do trajne porabe. Edino pristen pri Fr. Vi-
teku & Comp., Praga, Vodna ulica. — V
Ljubljani naprodaj v drogueriji A. Korbarja.

Pivovarna J. PERLES

LJUBLJANA, Prešernove ulice 7

priporoča
izvrstno marčno pivo
v sodčkih in steklenicah.

Najstarejša svečarska tvrdka. — Ustan. pred 100 leti
1009 52-37

Fr. Šupevc

priporoča velečastni duhovščini ter slavnemu občinstvu
zajamčeno pristne čebelno - voščene sveče

za cerkev, pogrebe in procesije,
voščene zvitke, izborni med-pitanec

koji se dobiva v steklenicah, škafih in škafih v poljubni veli-
kosti ter poceni.

Kupuje se tudi vsak čas med v panjih, sodčkih, kakor tudi vosek
in suho satovje, po količnikarjem visoki cen.

Za obila naročila se toplotno pripravljajo in zagotavljajo točno in
pošteno postrežbo.

LJUBLJANA,
Prešernove (Slonove) ulice št. 7. Perlesova hiša

Valentin Golob

(pr. Andr. Druškovič)
Ljubljana, Mestni trg št. 10.

trgovina z železnino

priporoča:

železo, ploščevino, nosilke in
šine, cement, štorje, strešni
papir, vozne plahte, gumnote
cevi, medenine in lesene pipe, okove za stavbe,
štedilnike, peči, orodja za mizarje, tesarje in polje-
delstvo, poljedelske stroje, ku-
hinjske oprave, kositarjeve
posode domačega trpežnega
izdelka.

Velika (zaloga) izbira
pristno pozlačenih na-
grobnih križev.

Postrežba točna!
Cene zmerne!

Založnik zveze avstrijskih
e. kr. državnih uradnikov

1600 64-22

Prva domača

slovenska pivovarna

G. Auerjevih dedičev

Ljubljana, Wolfve ulice 12

priporoča slav. občinstvu in spošt. go-
stilničarjem svoje izborni marčno in
na bavorski način

varjeno pivo

Odlikovana na razstavi živil v Parizu
z najvišjim odliskovanjem grand prix in
1008 zlato kolajno. 52-37

Ustanovljena leta 1854.

155 52-4

155 52-4

HERBARNY-jev

podfosfornokisli
apneni-železni sirup.

Ta pred 35 leti vpeljeni, od mnogo
zdravnikov odobreni in priporočeni

prsnl sirup

je slez odstranjuje in kašelj pomirja
sredstvo. Ker ima v sebi grenke tvarine vpliva
na dober tek in prebavljajanje in pospešuje
reditev. To za tvorjenje krvi tako važno
železo je v tem sirupu v lahko asimilirani
obliki zastopano. Zelo koristno je za slab-
otne otroke, posebno za utrjevanje kosti,
ker ima v sebi fosforovo apneni sol.

Cena enl steklenice Herbarnyjevega
apnenega železnega sirupa K 2.50, po pošti
40 h več za zavijanje. 2007 D 14-5

Svarilo! Svarimo
Vas pred
enakim ali podobnim
imenom razširjene,
kar se tiče sestava
in učinka našega ori-
ginalnega preparata,
čisto različne pona-
redbe našega že 35 let
obstoječega fosfornokislega apneni-železnega
sirupa, prosimo tedaj, vedno odločno zahte-
vati „Herbarnyjev apneni-železni sirup“ in
na to paziti, da se bode zraven stoječa, ob-
lastveno vknjižena varstvena znamka na ste-
klenici nahajala.

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev:
**Dr. A. Hellmanns Apotheke „zur
Barmherzigkeit“**
Wien, VII. Kaiserstrasse 73-75.

Zaloga skoro v vseh lekarnah.

V zalogi je nadalje pri gg. lekarnarjih:
v Ljubljani: M. Mardetschlager, I. Mayr,
G. Piccoli, U. pl. Trnkoczy; Beljak: L. Ass-
mann, Jobst & Schneider; Brežje: G. Elissier
dedič; Celje: M. Rauscher, O. Schwarzl &
Co; Celovec: P. Birnbacher vdova P. Hau-
ser & I. Pichler, V. Hausers R. pl. Hillinger,
I. Kometter; Crnomelj: P. Haika; Reka:
A. Mizzan, F. Prodman, G. Prodman, A. Schindler;
Sovodnj: F. Kordon; Št. Vid: A. Schiebl;
Trbiž: I. Siegl; Trst: A. Filippi, E. pl. Leiter-
burg, P. Prendini dedič, M. Ravasini, Dr. J. Se-
ravallo, A. Sutina, C. Zanetti; Velikovec:
I. Jobst; Volšperk: L. Huth. 1968 18-9

Katoliška Tiskarna
priporoča raznovrstne
vizitnice
po milih cenah

OGLAS!
NEW-YORK in LONDON

nista prizanašala niti evropski ce-
lini ter je velika tovarna srebrnih
priljena, oddati vso svojo zalogo zgolj
proti majhnemu plačilu delavnih moči
Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Po-
šiljam torej vsakomur sledeče predmete
le proti temu, da se mi povrne
gld. 6.60 in sicer:

6 komadov najfinjših namiznih ne-
žev s pristno angleško klinjo;
6 kom. amer. pat. srebrnih vilic in
anega komada.

6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih
žlic;
12 kom. amer. pat. srebrnih kavni-
žlic;
1 kom. amer. pat. srebrna zajemal-
nica za juho;
1 kom. amer. pat. srebrna zajemal-
nica za mleko;
6 kom. ang. Viktorija čajšč za po-
klado;
2 kom. učinkovitih namiznih svečnikov
1 kom. cedilnik za čaj;
1 kom. najfin. sipalnice za sladkor
42 komadov skupaj samo **gld. 6.60.**

Vseh teh 42 predmetov je popre-
stalo gld. 40 ter jih je moči sedaj dobiti
po tej minimalni ceni **gld. 6.60.** Ame-
ričansko pat. srebro je znano, je skozi
in skozi bela kovina, ki obdrži boje
srebra 24 let, za kar se garantuje.
Najboljši dokaz, da leta inserat ne te-
melji na nikakršni slepariji, zavezu-
jem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo
blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdo
ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno
garnituro, ki je posebno prikladna kot prekrasno

ženitovanjska in priložnostna darila
kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v 1469 38
A. HIRSCHBERG-a

eksportni hiši američanskega pat. srebrnega blag
na Dunaji II., Rembrandtstr.
19 S. L. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju,
ali če se znesek naprej vpošlje.
Čistilni prašek za njo 10 kr.
Pristno le z zraven natisnjeno varst-
veno znamko (zdrava kovina).
Izveček iz pohvalnih pism.

Bil sem s pošiljateljico krasno garniture jako
zadovoljen. Ljubljana.

Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku
S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen
Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru.

Ker je vaša garnitura v gospodinjstvu jako
koristna, prosim, da mi pošljete še jedno.
Št. Pavel pri Preboldu.

Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški sodnik.
S poslanim namiznim orodjem sem zelo zado-
voljen. — Mihael Kovarčević, ravnatelj pomočnik uradov
čež. pri vladi v Sarajevu. — Sarajevo 22. okt. 1904

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

Vence.

52-13 6061

Trakove.

Benedikt, Ljubljana.

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

155 52-4

Zaščitna znamka: „Sidro“

Liniment. Capsici comp.

Nadomestek za
Pain-Expeller

je splošno priznano kot izvrstno bol
blazujoče mazilo; cena 80 v., K 1.40
in K 2 se dobiva v vseh lekarnah.

Pri nakupovanju tega povsod pri-
ljubljenega domačega sredstva, naj se
jemlje le originalne steklenice v škati-
ljah z našo zaščitno znamko „Sidro“
iz Richterjeve lekarnе, potem se je
gotovo prejel originalni izdelek.

RICHTERJEVA LEKARNA
k „zlatemu levu“ v Pragi
Elizabethgasse šte. 5 novu.
Danesno razpošiljanje.

Umetnijski zavod
za slikanje na steklo
B. ŠKARDA v Brnu.

Izdeluje zlasti:
cerkvena okna
različne izvrstne,
ceniti in strokovni
svet brezplačno.
Osemkrat odlikovan s prvimi darili

31 26-5

Odlikovan
z zlato kolajno in
časno diplomo
v Parizu.

479 98

ANTON PRESKER

krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 4

se priporoča pred. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke
iz trpežnega in solidnega blaga
po nizkih cenah.

Opozarja na velike svoje
zalogo

Izgotovljene obleke
posebno na havelke v naj-
večji izbiri po najnižjih cenah

»bavitelj uniform avstrijskega droštva šolskih uradnikov«

Za otroške bolezni,

za katere je tako pogostem potrebno kisline ima-
jočih sredstev, posebno opozarjajo zdravniki na

MATTON

GISSHÜBLER

naravna
alkalična kislina

ki je posebno pripravna zaradi svojega milega
vpliva in jo toraj zapisujejo pri žledodni kislini
škrofeljnih, krvicah, otoku šlez itd. in
ravno tako pri kataru sapnika in oslovem
kašlju. (Dvornega svetnika Löschnerja onom-
grafija o Giesshübl Sauerbrunn.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
specerijah prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in
vinom.

Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lassnik-u
v Ljubljani.

1122 100-67

Zahtevajte
brezplačno in franko
moj ilustrirani cenik z ve-
ko 800 podobami

ur, zlatega in sre-
brnega blaga
in godbenih reči

Hanns Konrad

lovarna za oro in izvozna trgovina
Most št. 955, Ceško

gld. 250.

Hočete li dolgo živeti

In se veseliti dobrega zdravja? Da to dosežete, skrbite za zdrav želodec in vedno urejeno prebavo.

Kdor si je pokvaril ali prehladil želodec s težko prebavljivimi, prevročimi ali premrzlimi jedili in pijačo, najde gotovo pomoč v

1078 27-9

Germanovi življenjski esenci

ki se vporablja z največjim uspehom pri: pomanjkanju sile, slabem želodcu, pehanju, gorečici, zgagi, slabosti, glavobolu, omotici, krčih, zaprtju, haemorrhoidih (zlati žili)

Po preobitem obodu, posebno po tolstih in težko prebavljivih jedilih odstranjuje ta esenca pritisk in bolečine in pospešuje slast, s čimur prav mnogo pripomore k ohranitvi in hranitvi telesa. Ker izločuje vse slabe sokove iz telesa, deluje kričljivo in ima radi popolne neškodljivosti prednost pred vsemi drugimi sredstvi tudi po večletni uporabi, ker se pripravlja iz najfinjših in izbrano najboljših rastlinskih sokov ter ima prijeten, grenkobno aromatičen okus, vsled česar ga rade zavzivajo tudi občutljive osebe, ženske in otroci.

Germanova življenjska esenca bi kot pravo ljudsko in domače sredstvo ne smelo manjkati v nobeni hiši, ker pogosto obvaruje pred resno boleznijo, ako ni brzo pri roki zdravniške pomoči. Pri nakupu naj se zahteva vedno **Germanova življenjska esenca iz lekarne „Crnega orla“ v Belovaru**, ker se dobe tudi druga sredstva s podobnimi imeni, katerih pa nobeno ne dosega dobrote prve. V znamenje pristnosti mora imeti vsaka steklenica v zelenem kartonu popolno ime tvrdke: **Lekarna „Pri črnem orlu“ K. Germana v Belovaru** (Hrvaško), kamor naj se naslavljajo tudi vse pošne pošiljave. Cena steklenici K 1.40; po pošti ne manj kot dve steklenici. Za zavijanje 40 v. več. Pošilja se po povzetju ali če se denar pošlje naprej. Naslov naj se napiše natančno in razločno. Pojasnila na vprašanja, prospekti in navodila o uporabi zastoj.

Germanovo življenjsko esenco moram trpečemu človeštvu kar najbolj priporočiti, ker sem se večkrat prepiral sam na sebi, kakor tudi pri številnih svojih župljanih, katerim sem jo priporočil, o njenem izbornem učinku.

Edmund Medeotti, župnik, Trojstvo, Hrvat.

Dve steklenici Germanove življenjske esence, ki sem jih prejel od Vas. sta mi prav dobro pomagali, pošljite mi še 6 stekel.

Peter Gradinač, vpok. župnik, Gradec, Zinzendorf.

Javljam Vam, da sem poskušal že različna sredstva, a nobeno ni imelo zaželenega učinka kot Germanova življenjska esenca.

Andrej Žižek, Sv. Ana na Krembergu.

Prosim, pošljite mi vnovič 8 steklenic Germanove življenjske esence, ki jo bom najtopleje priporočil vsem trpečim na želodcu. Sedaj sem že na potu popolnega ozdravljenja.

Apolonija Haberl, Semrich pri Peggau, Štaj.

Št. 724
s. š. sv.

Razpis stavbe.

Zaradi oddaje zgradbe novega šolskega poslopja za dvorazrednico v
Hinjah vršila se bode zmagovalna dražba

267 3-8

dné 29. marca 1905

v prostorih občinskega urada v Žužemperku s pričetkom ob 10. uri dopoldne.

Do tega časa se sprejmejo tudi pismene ponudbe (oferti), ki naj bodo sestavljene po predpisu § 1 stavbenih pogojev in se glasijo na c. kr. okrajni šolski svet v Rudolfovem.

Posamazna dela te šolske stavbe so proračunjena kakor sledi:

1. Dnarsko in zidarsko delo	15.000 K	— h
2. Tesarsko delo	3471	52
3. Mizarsko	2000	—
4. Ključavničarsko delo	1129	50
5. Kleparsko	755	22
6. Pokritje strehe	643	86
7. Plesarsko delo	409	27
8. Slikarsko	135	11
9. Steklarsko	419	62
10. Pečarsko	890	—
11. Naprava kapnice 1000 K in drvarnice 250, skupaj	1250	—
12. Šolska oprava	1331	—
Skupaj	27.435 K	10 h.

Zadevajoč pripomočke, t. j. načrti, troškovnik in stavbene pogoje si vsakdo lahko ogleda v navadnih urah pri c. kr. okrajnem šolskem svetu v Rudolfovem in pri županstvu v Žužemperku.

Pisanim ponudbam je pridjati 10% kavcijo onih del, na katere se ponudba glasi.

C. kr. okrajni šolski svet Rudolfovo
dné 8. februarja 1905.

Cepljene ameriške trte

lepo zaraščene in dobro vkoreninjene in sicer: Laški rizling, mali rizling, traminec, silvanec, bela in rdeča žlahtnina, portugizer, moslavec, muškatelec in Wildbacher priporoča po nizkih cenah: **Franjo Thaler**, vinogradnik pri Št. Ilju v Slov. goricah. (Štaj.)

Naročila sprejemam že zdaj.

2140 16-7

Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nenadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni.

Osebito odstranjujejo trganje in otekanje po kosteh v nogi in roki ter ozdravijo vsak glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri žledodnih boleznih, ublažujejo katar, urejajo izmeček, odpravijo nadoho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženo velike in male gliste ter vse od glist izhajajoče bolezni. Deluje izborno proti hripavosti in prehladenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezech ter koliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti boleznim na maternici in madronu ter ne bi smele raditeza manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobiva se samo: **Mestna lekarna, Zagreb**, zato naj se se naročujejo točno pod naslovom:

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 36, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajstotina se ne pošilja.

— Cena je naslednja in sicer franco dostavljena na vsako pošto:

1 ducat (12 steklenic) 4.— K.	4 ducate (48 steklenic) 14.60 K.
2 ducata (24 steklenic) 8.— K.	5 ducatov (60 steklenic) 17.— K.
3 ducate (36 steklenic) 11.— K.	

Imam na tisoče priznanih pisem, ki jih ni mogoče tu tiskati, zato navajam samo imena nekaterih gg., ki so s posebnim uspehom rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili. Ivan Barentinčič, učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogar; Stjepan Borčić, župnik; Ilija Mamić, opankar; Zofija Vukelić, šivilja; Josip Seljanić, seljak itd.

Ustanovljena l. 1360. **Mestna lekarna, Zagreb**, Ustanovljena l. 1360.

Markov trg št. 36, poleg cerkve sv. Marka. 191 20-3

Zdravje je največje bogastvo!

Pri nakupovanju
== suknenega ==
in manufakturnega
== blaga ==
se opozarja na tvrdko

HUGO IHL

v Ljubljani
Špitalske ulice šte. 4.
250 52-2

Velika zaloga
suknenih ostankov.

Službe itee

izurjena kuharica

srednje starosti, večša v vseh strokah go-
spodinstva. Vstopi najraje h kakemu gospodu
duhovniku v mestu ali na deželi. Naslov
pové upravništvo.

275 3-3

TRGOVINA Z MODNIM IN SVILE-
NIM BLAGOM TER POTREB-
ŠČINAMI ZA KROJA-
ČE IN ŠIVILJE

FRANKESTIL

LJUBLJANA

na ogla Židovskih ulic in Drotarskega trga. 176

Prostovoljno se prodaja

hiša v Ljubljani,

v kateri se nahaja gostilniški obrt z velikim senčnatim vrtom za goste. Poleg hiše je velik hlev za živino in velik travnik. Hiša je sezidana v podobi vile in stoji ob glavni cesti, par minut od dolenskega kolodvora, ter donaša na leto 1800 K najemščine. Proda se z vso gostilniško opravo. Pogoji zelo ugodni. Več pove lastnik hiše, **Dolenjska cesta 40.**

Ljudska pesmarica

za nabožno eno- in dvoglasno
petje v cerkvi, šoli in doma

je izšla in obsega na 200 straneh do 80 najbolj priljubljenih pesmi, kratke mašne molitve in trojne litanije.

Cena:

mehko vezana 60 vin., lično v platno z rdečo obrezo 1 K, šagrin-platno z zlato obrezo 1 K 40 vin. — Po pošti 10 vin. več.

Izšlo je tudi „Spremljevanje k ljudski pesmarici“. Dobi se samo vezano in stane 4 K. — Po pošti 30 v. več.

Naroča se v prodajalni „Katoliškega tiskovnega društva“ v LJUBLJANI.

„Ljudska pesmarica“ naj bi našla pot v vsako krepnostno družbo, v vsako družino!

„Ljudska pesmarica“ je odobrena in priporočena od petih knezoškofjskih ordinarijatov.

Ustanovljeno 1. 1842.

Slikarja napisov
Stavb. in pohištvena pleskarja.
Velika zbirka dr. Schönfeldovih
barv v tubah za akadem. slikarje.
Električni obrat.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka

Brata Eberl, Ljubljana

Prodajalna in komptoir: Telefon 154. Delavnica:
Miklošičeva cesta št. 6 Igriške ulice št. 8

Ustanovljeno 1. 1842.

Zaloga čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove pode, karbolineja itd.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za vse v najino stroko spadajoče delo v me. in na deželi kot priznana rečno in fino po najnižjih cenah.

1966 52-14

Največja izbira
najaoljših in najcenejših
dvokoles in šivalnih strojev

za rodbino in obrt.

Glasbeni avtomati.

Pisalni stroji.

Večletno jamstvo.

Lastna delavnica
za poprave.

60 52-6

Ivan Jax in sin

trgovina s šivalnimi stroji in vozniimi
kolesi v Ljubljani, Dunajska cesta 17.

Kamnosek

IGNACIJ ČAMERNIK

Ljubljana, Komenskega ulice 26

se priporoča preč. duhovščini in p. n. občinstvu za vsa cerkveno-umetniška in stavbinska dela.

Velika zaloga nagrobnih spomenikov in vsake vrste umetnih marmornatih izdelkov po nizki ceni.

Izdeluje načrte
in proračune.

1007 52-36

Stavbeno, umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo

1055 52-36

Hidralične vidre in sesalke

JOSIP WEIBL

J. Spreitzer-ja naslednik

Ljubljana, Slomškove ulice št. 4.

priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih predmetov: žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na misodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike, strelovode, železne okna, železne strešne stole itd.

Specijaliteta: valjasti zastori in solnčne plahte po najnovejšem sistemu s samodvigalnimi oporami brez vijakov.

Zaradi popolne opustitve modne trgovine

A. Primožič, Ljubljana, Mestni trg 25

prične se prodaja zimskega blaga v soboto 4. februarja
do 1. marca 1905.

1010 52-50

K prostovoljni prodaji pride:

modno volneno blago za dame, barvani in beli pike barhanti, svileni blago za bluže in obleke, šerpe, en del francoskih batistov, sukno za salonske obleke, kovtri svileni in volnati, razno perilo, preproge (tudi za oltare velike) in postelne garniture, plašče za dame (Brunnenmantel), površne jopice, ena partija lodna 115 cm široko po 39 kr. meter, enako flanele po 14 kr. meter in še druge reči. — Ogled

prost.

Novosti

1647 20

modnega
svilenega blaga

= nakitja =
največja izbira

pri

Alojziju Persché

Pred Škofljo št. 21. Ljubljana.

Po čudovito nizkih cenah se prodaja pri
I. Keber Ljubljana, Stari trg 9

1883 52-12

»Pri dobrem pastirju«

vse vrste manufakturno, sukno, platno in perilno blago, jagrovo perilo, kravate, modrci itd. itd. — Potrebščine za krojače in šivilje.

Pri odkupu čez 10 kron dovolim še 5% (procent) popusta ali skonta.

Založnik e. kr. drž. uradnikov.

Kot zanesljive ure priporočam posebno „Union“.

Franc Čuden

urar in eksportna trdka, zaloga srebrnine in zlatnine, delničar „Družbe prvih tov. ur „Union“ v Genovi, Glashütte in Biele, priporoča svojo bogato zalogo

**ženinom
in nevestam.**

Vsakdo naj zahteva najnovejši cenilnik za stonj in poštnice prosto. 256 52-2

Kot zanesljive ure priporočam posebno „Union“.

Gospodične

katere se žele izobraziti v šivanju in krojnem risanju sprejema

Franja Jesih, Ljubljana

Stari trg šte. 28.

10-9

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“

Dunajska cesta št. 19. v Medjatovi hiši v pritličju Dunajska cesta št. 19.

vsprejema:

1. zavarovanja vsakovrstnih posloplj, premičnin in pri-delkov proti požarni škodi;
2. zavarovanja zvonov proti poškodbi in
3. za nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaji:
  - a) zavarovanje na doživetje in za smrt, jednostavna zavarovanja za slučaj smrti, na doto in rento, ljudska zavarovanja z mesečnim plačilom zavarovalnine po 50 vin, 1, 2, 3 in 4 K in daje po nepri-siljenih vlogah v oddelku „Rentna hranilnica“ deželne zavarovalnice zelo praktično starostno in rentno preskrbo;
  - b) zavarovanja proti vsakovrstnim nezgodam (telesnim poškodbam) in nezgodam na potovanju po suhem in na vodi ter jamstvena zavarovanja vsake vrste.

28 26-18

Pojasnila daje in vsprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki.

Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanja pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri s vsako drugo zavarovalnico.

V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov se proti proviziji nastavljajo spoštovane osebe za ta zaupni posel.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

Svoji k svojim!

Slovenci! pristopajte k domači zavarovalnici!